

Rapportage BOS 2008

BOS derde meetjaar

Stella Blom
Maartje Delnoij
Linde Wiewel

Rapportage BOS 2008

BOS derde meetjaar

Amsterdam, 27 juni 2008

Stella Blom
Maartje Delnoij
Linde Wiewel

Met medewerking van:
Marieke de Groot

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Algemeen	4
1.2	Vraagstelling en doel van de evaluatie	4
1.3	Opbouw rapport	6
2	BOS in stadssector Oost	7
2.1	Voortgang	7
2.2	Samenwerking tussen beleid en uitvoering	7
2.3	Relatie met sportverenigingen	8
2.4	Jeugdparticipatie	10
2.5	Conclusies	10
3	Tussen- en naschoolse sport in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer	11
3.1	Voortgang	11
3.2	Samenwerking tussen beleid en uitvoering	12
3.3	Relatie met sportverenigingen	13
3.4	Jeugdparticipatie	14
3.5	Conclusies	14
4	Werk aan de winkel, jongeren van de straat in stadsdelen Oud Zuid en Oud-West	15
4.1	Voortgang	15
4.2	Samenwerking tussen beleid en uitvoering	15
4.3	Relatie met sportverenigingen	16
4.4	Jeugdparticipatie	18
4.5	Conclusies	18
5	Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid in stadsdeel Noord	19
5.1	Voortgang	19
5.2	Samenwerking tussen beleid en uitvoering	19
5.3	Relatie met sportverenigingen	20
5.4	Jeugdparticipatie	21
5.5	Conclusies	21
6	Jeugd neemt de leiding in stadsdeel Westerpark	23
6.1	Voortgang	23
6.2	Samenwerking tussen beleid en uitvoering	23
6.3	Relatie met sportverenigingen	24
6.4	Jeugdparticipatie	24
6.5	Conclusies	24
7	Kinderen in beweging met de sportbuurtclub in stadsdeel Westerpark	26
7.1	Voortgang	26
7.2	Samenwerking tussen beleid en uitvoering	26
7.3	Relatie met sportverenigingen	27
7.4	Jeugdparticipatie	28
7.5	Conclusies	28
8	Gein, Bijlmer Centrum en Bijlmer Oost in BOS in stadsdeel Zuidoost	30

8.1	Voortgang	30
8.2	Samenwerking tussen beleid en uitvoering	30
8.3	Relatie met sportverenigingen	31
8.4	Jeugdparticipatie	33
8.5	Conclusies	34
9	Conclusies en aanbevelingen	35
9.1	Drie jaar BOS in Amsterdam	35
9.2	Conclusies samenwerking tussen beleid en uitvoering	35
9.3	Conclusies relatie met sportverenigingen	37
9.4	Conclusies jeugdparticipatie en samenwerking met beleidsveld jeugd	39
9.5	Aanbevelingen	40
	Bijlagen	42
Bijlage 1	Lijst van geïnterviewde personen	43
Bijlage 2	Memo DMO	44

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Vanaf 2005 stelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) subsidie beschikbaar aan gemeenten om samen met buurt-, onderwijs- en sportorganisaties sportieve activiteiten te organiseren voor (kwetsbare) jongeren. Deze zogeheten BOS-impuls heeft tot doel achterstanden van jeugdigen tussen 4 en 19 jaar op het gebied van gezondheid, welzijn, opvoeding, sport en bewegen of onderwijs terug te dringen. De gedachte daarachter is dat laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten jongeren stimuleren tot een gezondere leefstijl en probleemgedrag terugdringen.

In januari 2006 gingen in verschillende Amsterdamse stadsdelen vijf BOS-projecten van start. Het ging om de volgende projecten:

- 'Gein in BOS' in stadsdeel Amsterdam Zuidoost
- 'Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid' in stadsdeel Amsterdam Noord
- 'Tussen- en naschoolse sport' in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer
- 'Werk aan de winkel: jongeren van de straat' in de stadsdelen Oud-West en Amsterdam Oud-Zuid
- 'De stadssector Oost in BOS' in de stadsdelen Zeeburg, Oost-Watergraafsmeer en Amsterdam Centrum

Begin 2007 werden daar nog vier projecten aan toegevoegd (uit de tweede tranche aanvragen):

- 'Jeugd neemt de leiding' in stadsdeel Westerpark
- 'Kinderen in beweging met de sportbuurtclub' in stadsdeel Westerpark
- 'Bijlmer Centrum in BOS' in stadsdeel Zuidoost
- 'Bijlmer Oost in BOS' in stadsdeel Zuidoost

DMO heeft DSP-groep gevraagd de BOS projecten gedurende hun looptijd te volgen. Het gaat om een procesevaluatie. In 2006 jaar evalueerden we het eerste meetjaar in het rapport 'BOS van start'. In 2007 verscheen 'BOS uit de startblokken'. In voorliggend rapport maken we zichtbaar hoe de projecten er in het derde meetjaar voor staan.

1.2 Vraagstelling en doel van de evaluatie

De stadsdelen die betrokken zijn bij de BOS-impuls leggen zelf verantwoording af voor de evaluatie van hun projecten. Dit doen zij door middel van een jaarlijkse monitoring van projectresultaten. De afdeling Sport en Recreatie van de gemeente Amsterdam wil daarnaast ook de inhoud en het proces van de BOS-projecten kritisch evalueren zodat duidelijk wordt welke aanpak onder welke condities succesvol is. DSP-groep volgt in dat kader gedurende vier jaar (2006-2009) de vorderingen en ervaringen van alle Amsterdamse BOS-projecten. Centrale vraag voor het onderzoek is:

"Hoe verloopt jaarlijks de samenwerking tussen de BOS-partners?"

Om deze vraag te beantwoorden zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- 1 Welke vormen van samenwerking tussen BOS-partners zijn te onderscheiden?
- 2 Hoe ziet een typologie van samenwerkingsmodellen in de BOS driehoek eruit?
- 3 Hoe zijn taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering van de projecten verdeeld onder de partners?
- 4 Houden uitvoeringspartners zich aan gemaakte afspraken, en waarom wijken zij daar eventueel vanaf?
- 5 Welke knelpunten doen zich voor in de beoogde samenwerking en hoe worden die aangepakt?
- 6 Welke (succes)factoren bevorderen de beoogde samenwerking tussen de BOS-partners?
- 7 Welke organisatie is verantwoordelijk voor de coördinatie in de uitvoering?
- 8 Hoe ziet de uitvoeringsstrategie (activiteiten, wijze van aanbod) er in de praktijk uit?
- 9 Hoe werken de beleidsafdelingen met elkaar samen om de BOS-projecten te ondersteunen, en welke succes- en faalfactoren doen zich daarin voor?
- 10 Welke motieven spelen een rol bij uitvoeringspartners (scholen, sportclubs, welzijnsinstellingen) om te investeren in BOS-projecten?
- 11 Spelen jeugdigen zelf ook een rol in de organisatie van BOS-projecten, en welke ervaring wordt daarmee opgedaan?
- 12 Op welke wijze zijn ouders van jeugdigen betrokken in de BOS-projecten en welke participatiemethodieken zijn hierin, om welke redenen, succesvol?

Bovenstaande vragen zullen beantwoord worden in de eindrapportage na vier jaar evaluatie van Amsterdamse BOS-projecten (2006-2009).

In de verschillende meetjaren komt telkens een deel van de vragen met nadruk aan bod komen. Zo is in het eerste meetjaar vooral ingegaan op de organisatie van het project bij het stadsdeel, de investeringsmotieven en hoe er ingezet wordt op (samenwerking in) uitvoering. Het tweede meetjaar verschoof het accent bij de vraagstelling naar de uitvoeringsstrategie en de externe samenwerking, namelijk met scholen en sportverenigingen. Ook kwam ouder- en jeugdparticipatie uitgebreid aan bod.

Dit derde evaluatiejaar krijgen volgens afspraak met DMO en naar aanleiding van de bevindingen in het tweede meetjaar en de daarop volgende brief van DMO, de volgende thema's de aandacht:

- 1 De samenwerking tussen beleid en uitvoering.
- 2 De relatie met sportverenigingen
- 3 Jeugdparticipatie.

Onderstaande vragen waren daarbij leidend:

- 1 Samenwerking tussen beleid en uitvoering (afstemming en sturing)
  - Hoe verloopt jaarlijks de samenwerking tussen de BOS-partners?
  - Is er verandering opgetreden in de organisatie die verantwoordelijk is voor de coördinatie in de uitvoering?
  - Hoe werken de beleidsafdelingen met elkaar samen om de BOS-projecten te ondersteunen, en welke succes- en faalfactoren doen zich daarin voor?

- Hoe zijn taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering van de projecten verdeeld onder de BOS partners?
- 2 Relatie met sportverenigingen¹
- Welke knelpunten doen zich voor in de beoogde samenwerking met sportverenigingen en hoe worden die aangepakt?
  - Welke (succes)factoren bevorderen de beoogde samenwerking met sportverenigingen?
  - Welke motieven spelen een rol bij sportverenigingen om te investeren in BOS-projecten?
- 3 Jeugdparticipatie
- Spelen jeugdigen zelf ook een rol in de organisatie van BOS-projecten, en welke ervaring wordt daarmee opgedaan?
  - Wordt er samengewerkt met de portefeuille jeugd? Waarom wel/niet?

We hebben per BOS-project drie interviews afgenomen: met de projectleider, de beleidsmedewerker sport, en met de beleidsmedewerker jeugd. Daarnaast hebben we drie sportverenigingen geïnterviewd die bij BOS-projecten betrokken zijn.

Juni 2008 heeft DSP-groep, in samenwerking met DMO, net als voorgaande jaren een workshop georganiseerd waarbij de projectleiders en beleidsmedewerkers van de betrokken stadsdelen aanwezig waren. DSP-groep heeft tijdens deze bijeenkomst de voorlopige onderzoeksresultaten uiteengezet. In voorliggend rapport zijn analyse en rapportage van de verzamelde informatie inclusief de resultaten van de groepsbijeenkomst weergegeven.

1.3 Opbouw rapport

We beginnen in hoofdstuk 2 t/m 8 met de bevindingen over de negen BOS projecten. Elke BOS-project komt in een apart hoofdstuk aan het licht. In paragraafindeling van de hoofdstukken volgt ook de drie thema's van dit meetjaar. In hoofdstuk 9 analyseren we de belangrijkste bevindingen van dit meetjaar. In paragraaf 9.2 trekken we conclusies over de samenwerking op beleidsniveau en tussen beleid en uitvoering. In paragraaf 9.3 geven we de stand van zaken van de samenwerking met sportverenigingen weer. In paragraaf 9.4 zetten we uiteen wat de ervaringen zijn die met jeugdparticipatie worden opgedaan. In paragraaf 9.5 doen we aanbevelingen op basis van onze bevindingen. In de bijlage tenslotte hebben we de lijst met respondenten en de memo van DMO over de BOS projecten opgenomen.

Noot 1 N.a.v. memo vanuit DMO aan de BOS projectleiders en de betrokken beleidsmedewerkers sport over de (achterblijvende) betrokkenheid van sportverenigingen.

2 BOS in stadssector Oost

2.1 Voortgang

Het project in stadssector Oost is gebaseerd op een gezamenlijke aanvraag van drie stadsdelen: stadsdeel Centrum (Oostelijke Eilanden), stadsdeel Zeeburg (Indische Buurt) en stadsdeel Oost-Watergraafsmeer (Transvaalbuurt).

Het project is vanaf het schooljaar 2006-2007 daadwerkelijk in de uitvoering van start gegaan, na een half jaar voorbereiding. De reguliere activiteiten op het gebied van sportstimulering van het totale BOS arrangement worden door de drie stadsdelen onafhankelijk van elkaar georganiseerd. Deze activiteiten worden uit de begroting voor sport gefinancierd.

Inmiddels is er een nieuwe BOS coördinator aangesteld en is het projectplan op enkele punten aangevuld. Het projectbudget van het BOS-project (het deel dat uit cofinanciering door VWS voortkomt) wordt door de BOS-coördinator beheerd en ingezet op de volgende vijf speerpunten:

- 1 Het financieren, opzetten, coördineren en/of organiseren van stadsdeeloverschrijdende sportstimuleringsactiviteiten, toernooien en/of scholencompetities.
- 2 Het toeleiden van kinderen (12-) naar de verenigingssport vanuit sportbuurtclubs en/of verlengde schooldagactiviteiten. Sportverenigingen worden begeleid in het opnemen van nieuwe leden.
- 3 Het financieren, opzetten en begeleiden van (dependances van) sportverenigingen. Deze dependances versterken de sportinfrastructuur in de buurt.
- 4 Het financieren, ontwikkelen, coördineren en/of organiseren van jeugdparticipatie (12+) projecten (o.a. opleiding tot Topscore assistent, RSL-A opleiding).
- 5 Het financieren, ontwikkelen, coördineren en/of organiseren van ouder-voorlichting en -participatie (12-) op basisscholen (o.a. voorlichting over gezonde leefstijl voor ouders van basisschoolkinderen Indische Buurt).

De toegevoegde waarde ligt niet meer in de uitvoering van meer sportactiviteiten, maar in de ontwikkeling en financiering van bovengenoemde vijf complementaire, stadsdeelloverstijgende speerpunten. De 'witte' plekken in de BOS-driehoek worden er als het ware mee ingevuld.

Voor gegevens over aantallen scholen, aantallen deelnemers, etc. verwijzen wij naar de evaluatie 2007 van het stadsdeel.

2.2 Samenwerking tussen beleid en uitvoering

Vorig jaar constateerden we dat de samenwerking en afstemming tussen de stadsdelen, zowel op uitvoerend als beleidsniveau, uit bleef. Er waren nogal wat veranderingen in de personele bezetting in alle drie de stadsdelen en enkele maanden was er geen BOS-coördinator.

Bij dit BOS project speelt de samenwerking op beleidsniveau zich op twee niveaus af:

- Samenwerking tussen de beleidsterreinen Sport, Onderwijs en Jeugd.
- Samenwerking tussen de drie stadsdelen.

De stuurgroep van het BOS-project is niet meer bij elkaar geweest. De taken en verantwoordelijkheden in dit BOS-project liggen grotendeels bij de BOS-coördinator. De BOS-coördinator heeft wel regelmatig één op één contact met de beleidsmedewerkers sport bij de verschillende stadsdelen. De BOS-coördinator heeft geen contact met de beleidsmedewerkers jeugd en onderwijs van de stadsdelen Centrum en Oost-Watergraafsmeer. Door het programma 'Jong Zeeburg' is het contact met de beleidsmedewerker Jeugd van Zeeburg geïntensiveerd. De afdeling sport neemt bijvoorbeeld de doelstellingen uit Jong Zeeburg over. De BOS-coördinator woont ook allerlei overleggroepen bij van de afdelingen welzijn, jeugd en onderwijs. Vaak neemt hij daartoe zelf het initiatief. Door aan te schuiven bij overleg van andere afdelingen worden ideeën opgedaan voor samenwerking.

De bij BOS betrokken beleidmedewerker van stadsdeel Centrum zit in het team jeugd en veiligheid en heeft een aantal uur per week voor sport. Haar functie is dus integraal, maar het nadeel is dat zij tijd tekort komt om een actieve rol te spelen in het BOS project. Binnenkort komt daar hopelijk verandering in omdat de afdeling is uitgebreid en een nieuwe kracht zich gaat richten op BOS.

De beleidsmedewerker wordt op dit moment per e-mail door de BOS-coördinator op de hoogte gehouden van de BOS activiteiten in stadsdeel centrum. Op korte termijn verwacht zij resultaat te zien van meidenvoetbalactiviteiten en een dependance van een basketbalclub. De BOS-coördinator zoekt rechtstreeks contact met uitvoerder Sciandri.

De fysieke nabijheid van beleidsmedewerkers van andere beleidsvelden (jeugd, onderwijs, welzijn) binnen hetzelfde kantoor wordt genoemd als een succesfactor. Een faalfactor zijn onduidelijke afspraken tussen de scholen, de welzijnsorganisatie en het stadsdeel. De Verlengde Schooldag in de Transvaalbuurt is bijvoorbeeld nogal ad hoc met sport ingevuld: 'opeens' had men een trainer nodig. Ook laat de afstemming met DMO nog te wensen over. Zo is op één school een dependance voor basketbalclub "The Falcons" opgericht, en bleek later dat die school geen extra naschools sportaanbod mocht organiseren omdat het een 'JUMP-in controleschool' bleek te zijn.

2.3 Relatie met sportverenigingen

Voor de uitvoering van BOS-activiteiten wordt vooral gebruik gemaakt van al bestaande ingangen bij sportverenigingen. Op contacten aangaan met nieuwe sportverenigingen wordt niet specifiek ingezet. In de drie stadsdelen worden namelijk bij allerlei sportstimuleringsprojecten sportverenigingen betrokken. Met de volgende verenigingen wordt specifiek binnen de vijf bovengenoemde onderdelen (BOS) samengewerkt: Tha Firebirdz (basketball), Overamstel (voetbal), ABC (boksen). Het BOS project richt zich op het oprichten en financieren van dependances in verschillende buurten.

De motivatie die een rol speelt bij de sportverenigingen is volgens de BOS-coördinator intrinsieke betrokkenheid bij de buurt en ledenwerving. We hebben in het kader van dit onderzoek ook een deelnemende voetbalvereniging

geïnterviewd. De club stelt haar accommodatie beschikbaar voor kinderen uit de verlengde schooldag (VSD) die een keertje op de club kwamen meetrainen, in de hoop ze te interesseren voor lidmaatschap.

Per keer komen er zo'n 15-20 kinderen, daarvan hebben er zich nu 2 ingeschreven bij de club. De doorstroom is dus niet heel erg groot. De club geeft op de laatste dag een formulier mee aan de kinderen waarop staat uitgelegd wat het inhoudt om bij een vereniging te voetballen. De eerste keer dat de vereniging een BOS-project draaide zijn er geen inschrijvingen geweest. De vereniging geeft aan dat de motivatie om mee te werken is dat ze allochtone kinderen kennis willen laten maken met een vereniging en alles wat daar bij hoort. Ook zijn ze van mening dat het voetballen bij de club het aantal hangjongeren in de buurt doet dalen. Jeugdleden helpen mee met de trainingen. De vereniging vindt deze maatschappelijke taken overigens geen verantwoordelijkheid van de sportvereniging. De club is wel blij dat ze iets kunnen bijdragen. De vereniging geeft wel aan dat het meedraaien in een BOS-project veel werk is en veel tijd kost van de vrijwilligers. (Secretaris Voetbalvereniging Overamstel)

Succesfactoren

- Trainers bij verenigingen betalen.
- Voor projecten kunnen het beste verenigingen geselecteerd worden die geen ledenstop hebben.
- De bemiddelende schakel (sportbuurtwerk in dit geval) die tussen vereniging en school staat.
- Een gemengde sportvereniging heeft als voordeel dat allochtone jongeren zich sneller thuis voelen.
- De KNVB heeft voor "Meedoen allochtone jeugd" vier verenigingen geselecteerd die geen ledenstop hebben (Voorland, Ankara Spor, Overamstel, JOS Watergraafsmeer). De doelstellingen van Meedoen zijn vrijwel identiek aan de speerpunten van dit BOS project, namelijk kennismaking, lidmaatschap (eventueel via dependances of "voetbalschool"), kaderwerving en participatie (jeugd en ouders). Door het oppluskarakter van dit BOS-project is het mogelijk aan te sluiten bij Meedoen.
- Dependances van sportverenigingen zijn succesvol, evenals de daarmee gepaard gaande lagere contributie voor trainingsleden. "Te ver weg" en "te duur" zijn vaak genoemde redenen om niet te sporten. Kinderen van omliggende scholen worden uitgenodigd en kunnen trainingslid worden.

Knelpunten

- Sportverenigingen willen graag meewerken aan sportstimuleringsprojecten, maar geven aan te weinig vrijwilligers te hebben. De BOS coördinator denkt dat het inhuren van freelancers met een ALO opleiding via Randstad een goede oplossing is voor het vrijwilligerstekort bij de sportverenigingen. Daar moeten dan wel middelen voor zijn. De ervaring van de coördinator is dat een vergoeding van 25 euro voor vrijwilligers bij sportverenigingen motiverend werkt om mee te werken aan projecten.
- Veel voetbalverenigingen in Oost-Watergraafsmeer hebben ledenstops ingesteld. Ze kampen met een tekort aan technisch en bestuurlijk kader, en/of veldcapaciteit. Zie ook de succesfactoren.
- De samenwerking met de scholen, het weinige contact dat er is tussen de partijen. Dit knelpunt wordt aangepakt door sportbuurtwerk in te schakelen en tussen deze twee partijen in te zetten.

- Een vereniging kwam er laatst bij toeval achter dat er geld met de BOS-projecten gemoeid is. De vereniging vond dat een beetje zuur omdat zij geen financiële vergoeding krijgen voor de inzet van hun vrijwilligers terwijl zij in hun ogen daar wel recht op hebben omdat zij een aanzienlijk aandeel leveren in dit project.

2.4 Jeugdparticipatie

De nadruk binnen het project ligt op het betrekken van jongeren, bijvoorbeeld met SRLA cursussen. Ook het project 'Meedoen leren winnen' in samenwerking met de Cruyff Foundation is gericht op jeugdparticipatie. In Zeeburg hebben jongeren een kickboxgala georganiseerd dat met groot succes is verlopen. Door het project Give and Gain worden ook meiden bereikt. Street-wise in stadsdeel centrum is ook actief.

De beleidsmedewerker Jeugd van stadsdeel Zeeburg is het meest betrokken bij het BOS-project. Dit heeft er mee te maken dat de werkplek van de BOS-coördinator het stadsdeelkantoor van Zeeburg is. De 'samenwerking' houdt overigens in: aan overleg deelnemen, uitwisselen en doelstellingen delen (sinds Jong Amsterdam). In 'Jong Zeeburg' zijn de doelstellingen van BOS overgenomen.

2.5 Conclusies

Het projectplan is op enkele punten aangepast en opnieuw bij VWS ingediend. De nadruk ligt de komende periode op de ontwikkeling en financiering van vijf complementaire, stadsdeeloverstijgende speerpunten.

In de samenwerking tussen de stadsdelen is geen verandering opgetreden sinds vorig meetjaar. Ook binnen dit BOS-project rusten de taken en verantwoordelijkheden bij de BOS-coördinator. Het is dan ook de BOS coördinator die actief de contacten met de verschillende beleidsmedewerkers onderhoudt en bij overleg van bijvoorbeeld het werkveld jeugd aanschuift. In dit BOS project wordt voor de uitvoering van activiteiten gebruik gemaakt van al bestaande ingangen bij sportverenigingen; er worden geen nieuwe verenigingen benaderd.

Jeugdparticipatie is een van de speerpunten van dit BOS-project. De jeugd wordt dan ook op verschillende manieren betrokken bij de organisatie van allerlei activiteiten. Het programma "Jong Zeeburg" was een impuls voor de beleidsmedewerkers jeugd en sport om meer samen te gaan werken.

3 Tussen- en naschoolse sport in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer

3.1 Voortgang

'Tussen- en naschoolse sport' richt zich op kinderen in de basisschoolleeftijd. De bedoeling van het project is de gezondheid en sociale vaardigheden van de kinderen en de leefbaarheid in de wijken te verbeteren. In totaal zijn er 12 basisscholen in het stadsdeel. De Zoneparcs vormen het grootste onderdeel van de BOS-impuls (75%). Andere projecten zijn de sportbuurtclub, Ster en Schatkamer.

Voor gegevens over aantallen deelnemers verwijzen wij naar evaluatie 2007 van het stadsdeel.

Voortgang tussenschoolse sport (Zoneparcs)

Alleen de twee scholen met een Zoneparc bieden tussenschoolse sport aan. De school is verantwoordelijk voor het tussenschoolse sportaanbod. De inzet van de school en wederzijds vertrouwen zijn bepalend voor het slagen van het project. Scholen vertrouwen het BOS-team. De lange doorlooptijd van het project draagt hier aan bij. Het BOS-team blijft wel nodig. Als het project eenmaal loopt, neemt het enthousiasme na een tijdje af. Volgens de projectleider vinden de deelnemers het nog steeds leuk, maar is er een nieuwe impuls nodig. Scholen kunnen dit meestal niet goed zelf. Ongeveer één keer per jaar vindt er een inspiratiedag plaats.

Voor aanvang van het schooljaar gaven vijf extra scholen aan dat zij hun schoolplein in de pauze en tussenschools open wilden stellen. Dit zou betekenen dat er zeven scholen met tussenschools aanbod zouden zijn. Twee scholen hebben uiteindelijk niet meegedaan, vanwege onvoldoende capaciteit. Zij konden geen mensen naar de trainingen sturen. Drie scholen hebben wel doorgezet. Zij kregen hiervoor materiaal en trainingen. Zonder de verfindeling van de zoneparcs en zonder professionals lukte het de scholen echter niet om dit goed te laten lopen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het hierdoor ontbreken van voldoende structuur en uitdaging.

Voortgang Naschoolse sport Zoneparcs: Z@p

De twee scholen met een zoneparc bieden na schooltijd activiteiten rondom de zoneparcs aan. Het stadsdeel is verantwoordelijk voor dit naschoolse sportaanbod. Uit de evaluatie van de zoneparcs in maart 2008 (uitgevoerd door onderzoek en adviesbureau Markus en Van de Velde) komt naar voren dat op dat moment in totaal 90 verschillende leerlingen van beide scholen hadden meegedaan aan één of meer Z@p middagen. In 2007 is er een coördinator pleinprojecten bij SPARK aangenomen, die verantwoordelijk is voor de organisatie en begeleiding van de naschoolse zoneparcactiviteiten (Z@p). Het effect van deze coördinator op het aanbod is positief, zo blijkt uit de evaluatie van de zoneparcs. Uit de evaluatie blijkt echter ook dat geen structureel overleg, samenwerking of gegevensuitwisseling plaats vindt tussen de medewerkers van school en de begeleiders van SPARK. Dat de verantwoordelijkheid van het naschoolse aanbod bij het stadsdeel en niet bij de scholen ligt, heeft hier wellicht mee te maken.

Op de twee zoneparcs is de frequentie van naschoolse activiteiten omhoog gegaan; van één naar twee middagen per week. In 2008 zal het aantal zoneparcs binnen het stadsdeel met twee uitgebreid worden. Scholen moeten eerst hun motivatie aangeven, waarna de projectleider en de beleidsmedewerker onderwijs samen scholen selecteren. Ook bij alle nieuwbouw scholen zullen zoneparcs worden gerealiseerd.

Voortgang sportbuurtclub

De sportbuurtclub is in vergelijking met de vorige evaluatie uitgebreid van 6 naar 7 scholen. Komend schooljaar zullen hier 8 scholen aan meedoen.

Voortgang Schatkamer

Schatkamer is in vergelijking met de vorige evaluatie uitgebreid van 5 naar 6 scholen. Komend schooljaar zullen 8 scholen hier aan meedoen.

Voortgang Ster

Ster is in vergelijking met de vorige evaluatie van 4 naar 5 locaties gegaan. Komend schooljaar zullen hier 9 locaties aan meedoen.

3.2 Samenwerking tussen beleid en uitvoering

Recentelijk is er een nieuwe beleidsmedewerker sport begonnen. Regelmatig doen zich hierin wisselingen voor. Dit betekent dat de nieuwe beleidsmedewerker op de hoogte moet worden gebracht van het project. Met de beleidsmedewerker sport wordt overlegd over de inhoud, de locaties en het uitbreiden van projecten.

De BOS-projectleider schuift ongeveer vier keer per jaar aan bij het overleg van onderwijs en jeugd. Met de beleidsmedewerker onderwijs wordt besproken en afgestemd op welke scholen activiteiten plaats (zullen) vinden. Met de beleidsmedewerker jeugd en veiligheid wordt ook gesproken over de sportprojecten. De beleidsmedewerkers denken allemaal mee. De projectleider kan hierin niet zelfstandig beslissingen nemen. Verder regelt de projectleider alles rond het BOS-project. De projectleider zorgt samen met de afdelingsmanager project en implementatie dat de projecten worden opgenomen in de nieuwe meerjarenplannen.

Een succesfactor is dat allen (net als vorig jaar) op één verdieping zitten. Hierdoor is er geen kloof tussen uitvoering en beleid.

Er is geen stuurgroep voor het BOS-project. Dit wordt niet gemist door de projectleider.

In vergelijking met vorig jaar is bij het stadsdeel momenteel veel beter bekend wat DMO aan activiteiten organiseert. Het stadsdeel wordt hiervan op de hoogte gehouden. Hierdoor vindt nu meer afstemming plaats.

Er zijn geen buurtorganisaties bij het project betrokken. Net als vorig jaar is er wel afstemming met jongerenwerk en met buurtwerk. Buurtwerk stuurt kinderen door naar de activiteiten. Uit ervaring blijkt dat de manier van communiceren met buurtwerk van invloed is op het contact; zo werkt langzaam beter dan het sturen van een mail. Tevens van invloed op het contact is de betrokken buurtwerker zelf. Aan het begin van het kalenderjaar heeft zich hierin weer een wisseling voorgedaan, waardoor het contact opnieuw opgebouwd moest worden.

Met de scholen is één keer per jaar groot overleg. Daarnaast is er vier keer per jaar overleg op uitvoeringsniveau.

3.3 Relatie met sportverenigingen

Knelpunt in de samenwerking met sportverenigingen is dat voor alle projecten dezelfde sportverenigingen worden benaderd. Als de vereniging eenmaal 'binnen' is, worden zij steeds opnieuw benaderd voor projecten. Hierdoor is een klein aantal verenigingen belast met veel projecten. De rugbyvereniging werkt om één jaar niet mee aan projecten in verband met onvoldoende kader. De motivatie van sportverenigingen om mee te doen aan het BOS project is leden werven en iets doen voor de buurt. Dit laatste is een nieuwe ontwikkeling. Verenigingen begrijpen dat er niet altijd geld beschikbaar is bij ouders voor lidmaatschap en richten zich meer op inzet voor de buurt. Met inzet voor de buurt wordt bij het toekennen van subsidie aan verenigingen rekening gehouden.

Hoewel het stadsdeel alle verenigingen per mail benadert, blijft de respons, ook na nabellen, laag. Het aantal participerende verenigingen, verenigingen die tijdens naschoolse activiteiten workshops verzorgen, blijft drie à vier. Dit jaar is een nieuwe taekwondo vereniging benaderd en streetdance is er nieuw bijgehaald omdat het slecht ging met het ledenaantal.

Het BOS team zet meestal naast de vrijwilliger van de sportvereniging zelf een sportmedewerker van het stadsdeel in. Trainers van sportverenigingen zijn gewend aan gemotiveerde kinderen. In deze nieuwe setting hebben zij daarom extra ondersteuning nodig. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd om dezelfde mensen op dezelfde plekken in te zetten, zodat er binding ontstaat tussen de buurt, de kinderen en de begeleiding.

De doorstroom van kinderen naar verenigingen is laag. Er zijn in het stadsdeel veel ouders die weinig geld hebben voor extra dingen. Daarbij weten de ouders van de kinderen (te) weinig van het jeugdportfonds. Lidmaatschap van een sportvereniging heeft ook te maken met prioriteiten van de ouders. Het is opvallend dat er meer doorstroom richting verenigingen is, wanneer het project op locatie is dan wanneer het op school plaats vindt. De projectleider merkt op dat het voor de doorstroom belangrijk is dat sportverenigingen meer aan promotie doen. Het materiaal van verenigingen, zoals flyers, is vaak niet duidelijk genoeg. Voor het werven van leden is het belangrijk dat verenigingen hun kans grijpen en duidelijk communiceren. Verenigingsondersteuning zou verenigingen (ook) met dit soort praktische zaken kunnen helpen.

Knelpunten

- Knelpunt in de samenwerking met sportverenigingen is dat voor alle projecten dezelfde sportverenigingen worden benaderd. Hierdoor is een klein aantal verenigingen belast met veel projecten.
- Hoewel het stadsdeel alle verenigingen per mail benadert, blijft de respons, ook na nabellen, laag.
- De trainers van sportverenigingen hebben extra ondersteuning nodig omdat zij niet gewend zijn met niet-leden te werken die anders gemotiveerd zijn.

Kansen

- Door trainers steeds op dezelfde plekken in te zetten, ontstaat binding tussen de buurt, de kinderen en de begeleiding.
- Verenigingsondersteuning zou verenigingen kunnen helpen met praktische zaken die de doorstroming bevorderen, zoals goede PR.

3.4 Jeugdparticipatie

Op de Zoneparcs zijn zogenaamde Zoneparc-helden actief. Dit zijn leerlingen uit groep 7/8. Zij krijgen een training om held te worden. Recentelijk bleek dat sommige helden moeite hadden om andere leerlingen, voornamelijk leeftijdsgenoten, aan te spreken op hun gedrag en om spellen aan anderen uit te leggen. De school raadpleegt in dit geval het BOS-team. Samen met de school wordt gewerkt aan een oplossing. Om dit op te lossen zijn extra trainingen gegeven tijdens de gymles en zijn kaarten ontwikkeld waarop de spellen worden uitgelegd om houvast te bieden. Het is voor scholen soms lastig om helden te enthousiasmeren. Mogelijk is het in verband met de belasting beter om de training door een externe uit te laten voeren in plaats van door de gymdocent. Hierover wordt momenteel overlegd met de Zoneparcfoundation.

De beleidsmedewerker jeugd werkt samen met andere beleidsmedewerkers in projecten waarin jeugd, welzijn en sport worden gecombineerd, zoals de projectgroep Jeugd en Onderwijs en het project Jong Geuzenveld. Door de al bestaande projecten en de integrale manier van werken vindt er onderling veel (informeel) overleg plaats. Het werken op een één verdieping noemt ook de beleidsmedewerker jeugd hierin als succesfactor. Het BOS project komt tijdens incidenteel overleg met de afdeling sport ter sprake. De beleidsmedewerker jeugd is daardoor in grote lijnen bekend met het BOS project.

3.5 Conclusies

Het aantal scholen dat aan de verschillende projecten meedoet, stijgt. Hoewel het de bedoeling was dat het tussenschoolse aanbod op meer scholen zou gaan plaats vinden, is dit niet gelukt. Het lukte de scholen niet om dit zonder het zoneparc goed te laten lopen.

De BOS-projectleider overlegt met de verschillende beleidsvelden over ondermeer de inhoud van de projecten en de selectie van scholen. Er wordt geen kloof tussen uitvoering en beleid ervaren. Er is veel overleg tussen de beleidsvelden door de integrale manier van werken en al bestaande projecten in het stadsdeel. Hierdoor is de beleidsmedewerker jeugd in grote lijnen op de hoogte van het BOS-project.

Het aantal participerende sportverenigingen blijft beperkt. Wanneer een sportvereniging eenmaal aan één project meedoet, wordt zij vaak voor meer projecten benaderd. Eén vereniging doet vanwege deze projectendruk en gebrek aan kader een jaar niet mee aan projecten van het stadsdeel. In verband met het bevorderen van de doorstroom richting verenigingen, zouden verenigingen ondersteuning kunnen gebruiken op het gebied van promotie.

4 Werk aan de winkel, jongeren van de straat in stadsdelen Oud Zuid en Oud-West

4.1 Voortgang

Het doel van dit BOS-project is dat criminele jongeren na een tweejarig leerwerktraject als positief rolmodel in hun buurt als sport- en spelleider actief worden. In februari 2006 is een groep van 19 jongeren van start gegaan met de opleiding BBL niveau 2 assistent-vrijtijdsbegeleider.

Begin 2008 was het tweejarige traject voor de eerste groep afgelopen. Vier jongens zijn gedurende de laatste zes maanden van het leerwerktraject afgehaakt. Dat was het gevolg van een mismatch tussen de verwachtingen van de jongens enerzijds en het uitstroomtraject van DWI anderzijds. Het uitstroomtraject van DWI was gericht op toeleiding naar werk in het algemeen, terwijl de jongens verwachtten in de sport of bij Combiwel aan de slag te kunnen.

Tien jongens hebben hun diploma gehaald, waarvan er zeven voor de komende drie jaar in dienst zijn genomen bij Combiwel. Stadsdeel Oud-Zuid betaalt deze zeven jongens bij hoge uitzondering, dankzij politiek lobbywerk. Zij zullen ook een vervolgopleiding gaan volgen tot niveau 4 en lopen stage in de functie van 'begeleider ophaalservice en assistent-trainer' bij een 'Meedoen allochtone jeugd' project ('Sport op school!').

Naast de resultaten die bij de groep zijn behaald dankzij de effectieve meester-gezel methodiek van Combiwel in samenwerking met het ROC en DWI, is ook het dan toegenomen bereik van het sportbuurtwerk een belangrijk effect van dit BOS project. Dankzij de inzet van de BOS-jongeren hebben méér activiteiten plaatsgevonden waarin de jongeren ook de verantwoording kregen over de organisatie en uitvoering van sport- en spelactiviteiten. Het gevolg hiervan is een groter bereik van sportbuurtwerk.

Voor gegevens over de verschillende activiteiten, aantallen deelnemers, etc. verwijzen wij naar de evaluatie 2007 van het stadsdeel.

4.2 Samenwerking tussen beleid en uitvoering

Bij dit BOS-project speelt de samenwerking op beleidsniveau zich op twee niveaus af:

- Samenwerking tussen de stadsdelen.
- Samenwerking tussen de beleidsafdelingen op de twee stadsdelen.

Vorig jaar constateerden we dat op geen van de twee niveaus sprake was van intensieve samenwerking. Stadsdeel Oud-West speelde slechts een zijdelingse rol in het BOS-project. De projectgroep viel al snel uit elkaar en niemand nam initiatief bijeen te komen. Hierin heeft zich geen verandering voorgedaan. De BOS-projectleider heeft daardoor soms rugdekking gemist. Dit gebrek aan steun speelde vooral toen een van de partners, de Dienst Werk en Inkomen, aangaf de leerwerktrajecten af te gaan bouwen waardoor ook het BOS-project op losse schroeven kwam te staan.

Bij stadsdeel Oud West is inmiddels (na veel wisselingen) een vaste nieuwe beleidsmedewerker verantwoordelijk voor het BOS-project. De BOS-projectleider ziet dit als een kans de projectgroep weer bij elkaar te laten komen.

De sportconsulent van stadsdeel Oud-Zuid heeft veel contact met de BOS-projectleider. Zij vormt een handige schakel tussen de uitvoering van het BOS-project die bij Combiwel ligt, en het beleidsniveau op het stadsdeel. De sportconsulent heeft ook contact met scholen en sportverenigingen en draagt op die manier bij aan de contacten van Combiwel. Met de afdelingen welzijn en jeugd is vanuit andere afdelingen van de welzijnsorganisatie Combiwel wel contact, maar de afdeling sport is dankzij de sportconsulent het meest betrokken. De sportconsulent van het stadsdeel heeft veel contact met de beleidsmedewerkers jeugd en onderwijs over de nota 'Jong Oud-Zuid' en 'Sport op school!', maar niet zozeer over het BOS-project.

4.3 Relatie met sportverenigingen

De inventarisatie van sportverenigingen in stadsdeel Oud-Zuid is nog niet afgerond. De sportconsulent van het stadsdeel is de verbindende schakel tussen Combiwel en de sportverenigingen: zij legt de contacten en organiseert de samenwerking. Combiwel aan de andere kant biedt tussen- en naschoolse sport aan (dagarrangementen, voorheen Verlengde Schooldag) en heeft derhalve veel contact met de scholen. Sportbonden die invulling zoeken voor "Meedoen allochtone jeugd" projecten nemen daarom soms direct contact op met Combiwel.

De sportconsulent van het stadsdeel zocht samen met de BOS projectleider naar sportprojecten waar de deelnemers aan het BOS project ingezet kunnen worden. Door het project "Sport op school!" is de bal gaan rollen voor wat betreft de samenwerking tussen het sportbuurtwerk van Combiwel en de sportverenigingen in de buurt.

In het begin van het BOS project deed Combiwel veel zelf. De BOS jongeren werden bewust alleen binnen activiteiten van Combiwel gedetacheerd, ook omdat de groep veel toezicht nodig had. De zeven deelnemers die inmiddels bij Combiwel in dienst zijn worden nu ook extern, bij scholen en sportverenigingen, ingezet als begeleider ophaalservice en assistent-trainer. Sportverenigingen die meedoen zijn onder andere Swift (voetbal) en Phanos (atletiek). Daarnaast zijn ook sporten zoals roeien, kanoën, judo, turnen, handbal en poekoelan vertegenwoordigd.

Motieven die een rol spelen bij verenigingen om mee te werken aan sociale projecten (zoals BOS en Meedoen) zijn:

- Ledenwerving waaronder het binnenhalen van goede (allochtone) voetballertjes, via Combiwel contact met scholen en scholen als vindplek voor nieuwe leden, Meedoen-verenigingen willen daarnaast natuurlijk de doelstellingen van het Meedoen project halen: meer allochtone jeugdleden.
- Aanzien/prestige.
- Het leren kennen van de jongeren uit de buurt in verband met de ligging van het sportpark in de buurt (veiligheid).
- Betrokkenheid tonen bij de buurt (maatschappelijke motieven/goodwill).

Succesfactoren

- De sportconsulent van stadsdeel Oud-Zuid beweegt zich zowel op beleidsniveau als in het veld: dat wil zeggen bij sportverenigingen en scholen. Van haar contacten kan ook het sportbuurtwerk van Combiwel gebruik maken. Ze neemt Combiwel dan mee naar een afspraak met de vereniging. Ook draagt de sportconsulent van het stadsdeel andere projecten aan (zoals 'Sport op school!') waarin de BOS-jongeren vervolgens een rol kunnen spelen.
- Er zijn slimme combinaties mogelijk tussen verschillende projecten. Het project 'Meedoen allochtone jeugd' bijvoorbeeld maakt het mogelijk dat verenigingen betaald kader aan kunnen stellen en de kosten van de training en het materiaal kunnen terugvorderen bij de KNVB. Dit verschilt overigens per sportbond. Combiwel heeft (via de sportconsulent) dan ook vooral contact gezocht met Meedoen verenigingen, omdat die meer financiële middelen hebben en al voorgeselecteerd zijn. BOS-jongeren spelen een rol in school-sport projecten (o.a. Sport op school!, Topscore) door te assisteren bij het halen en brengen van de kinderen van school naar de sporthal en de velden, en soms door les te geven of te assisteren bij de training.

Knelpunten

- Een knelpunt is dat sommige sport verenigingen alle leden naar zich toe trekken. De vitale verenigingen worden steeds vitaler, mede doordat ze mee kunnen doen aan allerlei projecten. De zwakke clubs worden daarentegen steeds zwakker. In Oud-Zuid zit de jeugdafdeling van de populaire voetbalvereniging Swift bijvoorbeeld helemaal vol. Doorstroming van sportstimuleringsactiviteiten naar lidmaatschap is dan niet mogelijk. Hier is de oplossing gezocht in enerzijds een alliantie aangaan met voetbalvereniging die nieuwe leden goed kan gebruiken (Arsenal), en anderzijds doordat Swift een aantal (20) jeugdplaatsen reserveert voor doorstromers vanuit het 'Meedoen allochtone jeugd' project.
- Een ander knelpunt is het tekort aan vrijwillig kader bij sommige (niet alle!) sportverenigingen. Sportbuurtwerk van Combiwel moet soms bijspringen met kader of kader inhuren. Door 'Meedoen allochtone jeugd' kunnen verenigingen middelen ontvangen om kader aan te stellen. Per sportvereniging/sportschool is een bedrag van € 20.000 (op jaarbasis) beschikbaar.² In Oud Zuid heeft men de ervaring dat er voor dependances van sportverenigingen geen kader gevonden kan worden dat structureel kan worden ingezet. Men heeft gepoogd een dependance van Turning Spirit op te richten, maar dit is niet gelukt. De hoop is daarom gericht op de pool met combinatiefunctionarissen die nu bij DMO wordt voorbereid.
- Een derde knelpunt, dat bij een project zoals "Sport op school!" naar voren komt, is dat de trainers van sportverenigingen niet geschoold zijn om groepen van dertig schoolkinderen op te vangen. Trainers van sportverenigingen hebben geen CIOS of ALO opleiding. Het probleem voor Combiwel is dat Combiwel verantwoordelijk is maar de opvang uit handen geeft aan de sportvereniging. Hier zal de komende tijd de aandacht naar uit gaan.

Noot 2 (bron: http://www.meedoenallochtonejeugddoorsport.nl/page/74/Bestuurlijke_afspraken)

4.4 Jeugdparticipatie

De kern van dit BOS-project is jeugdparticipatie. De deelnemende jongeren krijgen een startkwalificatie, doen werkervaring op en worden een positief rolmodel voor de kinderen in de buurt door te assisteren bij sport activiteiten van sportbuurtwerk. De deelnemers gaan één dag per week naar school (het ROC) en krijgen één dagdeel per week praktijkles in sporthal De Pijp. De overige dagen (20 uur) lopen zij stage in de verschillende buurten waar ze wonen. De BOS-projectleider is over alle jongens die hun diploma hebben gehaald heel tevreden. De jongeren voeren hun werk goed uit. Hier is wel een intensief traject aan voorafgegaan.

De nieuwe groep (20-25 jongens) gaat naar verwachting in september 2008 van start. Binnenkort wordt weer met DWI om tafel gegaan om afspraken te maken. De nieuwe groep zal naar alle waarschijnlijkheid gebruik kunnen maken van een soort zakgeldregeling. Ook zal de nieuwe groep jonger zijn dan de vorige groep (18-19 jaar). De projectleider wil de nieuwe groep opleiden tot niveau 3 zodat de deelnemers na afronding van de opleiding ook zelfstandig aan de slag kunnen.

4.5 Conclusies

Van de 19 jongeren die twee jaar geleden begonnen met dit BOS-project, hebben 10 jongeren hun diploma gehaald. Zeven daarvan zijn geselecteerd om drie jaar bij Combiwel te werken en daarnaast een vervolgopleiding te volgen zodat ze in de toekomst ook zelfstandig sportactiviteiten kunnen leiden.

In de samenwerking hebben zich geen veranderingen voorgedaan: de projectgroep is niet meer bijeen geweest en stadsdeel Oud-West is geen actieve participant door de vele wisselingen op de positie van beleidsmedewerker sport. De BOS-projectleider heeft al met al op moeilijke momenten de benodigde rugdekking gemist vanuit de stadsdelen.

De sportconsulent van stadsdeel Oud-Zuid is van groot belang voor de samenwerking met sportverenigingen binnen dit BOS-project. Zij vormt de schakel tussen Combiwel (waar de BOS projectleider werkt en de jongeren hun praktijkopleiding volgen) en de sportverenigingen.

5 Sportbuurtclubs en ouderbetrokkenheid in stadsdeel Noord

5.1 Voortgang

Doel van de BOS-impuls in Amsterdam Noord is om sportbuurtclubs in de buurten Molenwijk, Bannebuiksloot en Tuindorp Oostzaan op te zetten en te versterken. In 2007 zijn er diverse sportbuurtclubs georganiseerd, zoals dansen, yoga, circus, voetbal, turnen en honkbal.

Verandering ten opzichte van het oorspronkelijke projectplan is dat er nu ook pleinactiviteiten zijn opgenomen in het aanbod. Dit is gebeurd naar aanleiding van de grote vraag naar naschoolse activiteiten. Dit aanbod wordt deels ingevuld met verenigingstrainers en wordt aangevuld met aanbod van sportbuurtwerk. Het aanbod wordt inmiddels uitgevoerd door Sciandri. De sportbuurtwerker onderhoudt nog wel de contacten met scholen en overige organisaties en houdt daarmee een centrale plek in de wijk.

De deelnemers aantallen van de sportbuurtclubs worden nauwkeurig bijgehouden. Een aantal scholen binnen de wijk is Jump in school. Op deze scholen worden de kinderen jaarlijks gemeten en gewogen. Daarbij wordt ook gevraagd of kinderen lid zijn van een sportvereniging. Het invoeren van de resultaten is voor de scholen wel een belasting. Het kost per school 2-3 uur per week. Het eerste jaar kregen docenten daar nog een vergoeding voor van DMO. Nu niet meer, daardoor is de inzet wisselend. Om kwaliteit van de metingen te waarborgen gaat Stadsdeel Noord vanaf komend schooljaar deze vergoeding betalen aan de scholen.

Voor aantallen deelnemers en resultaten van de meting verwijzen wij naar de BOS evaluatie 2007 (februari 2007, stadsdeel Amsterdam Noord).

5.2 Samenwerking tussen beleid en uitvoering

De structuur van het project is hetzelfde gebleven. Sportbuurtwerk organiseert activiteiten voor het budget dat met de BOS-subsidie gemoeid is. De activiteiten worden uitgezet door de beweegconsulent/ sportmakelaar, die contact zoekt met sportverenigingen voor het opzetten van een sportbuurtclub. Op wijkniveau is er een projectgroep met lokale partijen. Sportbuurtwerk bewaakt het budget en heeft de evaluatie voor DMO geschreven. De verantwoording ligt uiteindelijk bij beleid. Gedurende het jaar is er regelmatig contact met de beleidsmedewerker sport over lopende zaken.

Er zal verandering komen in deze situatie wanneer de verschillende onderdelen van sport binnen het stadsdeel gebundeld worden binnen één afdeling Sport. De lijnen worden dan korter en het contact waarschijnlijk intensiever.

Zoals ook in de evaluatie van voorgaande jaren is aangegeven is het project direct in de uitvoering geschoten. Doordat meteen van start is gegaan met het organiseren van activiteiten en er weinig beleidsmatig is vastgelegd, is de invulling van het project heel flexibel. Er kan snel ingesprongen worden op de vraag en op rages. Aan de andere kant ontbreekt er wel een rode draad richting de lange termijn. Die wordt wel gemist.

Sportbuurtwerk heeft geen contact met andere beleidsafdelingen binnen het stadsdeel. De beleidsmedewerker sport heeft dit wel, maar daar zou meer uitgehaald kunnen worden. Sportbuurtwerk ontvangt bijvoorbeeld ook middelen van Stadsdeelwerken en Sport, en de Sector Welzijn en Onderwijs voert ook activiteiten uit. De mate van afstemming tussen Stadsdeelwerken en Sport en de Sector Welzijn en Onderwijs zou beter kunnen. Er is geen ambtelijke stuurgroep voor BOS.

5.3 Relatie met sportverenigingen

In Noord wordt in het kader van BOS samengewerkt met de volgende sportverenigingen uit Tuindorp Oostzaan: Vriendschap (turnen), Meteor (honkbal), TOB (Voetbal), Molenwijk: Jumping Feet (conditieclub). Verenigingen elders uit het stadsdeel die actief zijn binnen BOS: Atos (atletiek), Viking (kano), Ulysses (wielrennen), Mike's Gym (vechtsport).

Het initiatief tot het organiseren van een sportbuurtclub ligt vaak bij sportbuurtwerk, soms is er ook een vereniging die hen benadert, zoals recent een capoeira vereniging.

Het contact met bijvoorbeeld turnvereniging Vriendschap is een goed en structureel contact, dat weinig onderhoud vraagt. De vereniging geeft een extra uur turnen direct na schooltijd en vóór aanvang van de eigen reguliere trainingen. Dit werkt goed en levert de vereniging ook nieuwe leden op. Ook het contact met bijvoorbeeld de Meteor is goed door inzet van een enthousiaste trainer. Helaas is het animo voor honkbal bij de kinderen afgenomen. De samenwerking met Mike's Gym is goed, aangezien dit een commerciële partij is en dat er daardoor snel geschakeld kan worden. De sportschool krijgt dezelfde vergoeding voor de lessen als een sportvereniging die werkt met vrijwilligers.

De motivatie voor verenigingen om mee te doen is volgens sportbuurtwerk dat zij leden willen werven. Tevens moet er iemand bij de club aanwezig zijn die enthousiast is om mee te doen en om er tijd in te steken.

Of deelnemers aan de sportbuurtclub uiteindelijk doorstromen naar een sportvereniging en daar ook daadwerkelijk lid van worden is niet exact bekend. Het vermoeden is wel dat de doorstroom laag is. Redenen hiervoor is dat de afstand van een sportbuurtclub verzorgd op de school tot de sportvereniging groot is voor de deelnemers. Scholieren die op weg gaan worden onderweg afgeleid en komen niet op de plek van bestemming aan. Ook van de sportvereniging terug naar huis is een probleem. Ouders kunnen hun kinderen niet altijd ophalen. Daarnaast speelt mee dat de kosten van lidmaatschap een drempel vormen voor de ouders.

Knelpunten

- Het blijkt lastig voor sportverenigingen om een trainer te leveren aan sportbuurtclubs, aangezien de activiteiten veelal in de middag plaatsvinden. Verenigingstrainers krijgen een vergoeding voor de lessen die zij verzorgen.

Kansen

- Wanneer verenigingen geen trainer kunnen leveren, kan sportbuurtwerk zorgen voor een trainer. Maar van deze optie wordt weinig gebruik gemaakt. Mogelijk is het ook vrij onbekend dat dit tot de mogelijkheden behoort. Amsterdam Noord had graag nog meer sportbuurtclubs georganiseerd.
- Naar verwachting komt er vanaf volgend schooljaar binnen sportbuurtwerk tijd vrij om verenigingen intensiever te benaderen en ook meer te ondersteunen bij het opzetten en uitvoeren van (BOS-)activiteiten.
- Sportbuurtwerk gaat investeren in de relatie met sportverenigingen door kansen meer duidelijk te maken. Dit doen zij bijvoorbeeld door een actieve rol tijdens informatieavonden voor sportverenigingen, georganiseerd door het stadsdeel.

5.4 Jeugdparticipatie

In Amsterdam Noord loopt het project Streetwise, dat wordt uitgevoerd door Sciandri. Dit project wordt gedeeltelijk gefinancierd vanuit BOS-gelden en richt zich expliciet op de moeilijkste groepen jeugd en jongeren in de leeftijd van 8-12 en 12 t/m 23 jaar. Streetwise werkt nauw samen met buurtbeheer, de scholen, de (sport)verenigingen en Kansweb. Jeugdparticipatie vormt een belangrijk onderdeel van dit project. Jongeren worden uit de deelnemersgroep geselecteerd om een rol te vervullen in de organisatie van het aanbod. Zij worden gestimuleerd om sportbegeleider te worden en krijgen de mogelijkheid om hierin een opleiding te volgen. In de overige BOS-activiteiten in Noord speelt jeugdparticipatie in de organisatie en uitvoering van aanbod geen rol.

BOS is in z'n algemeenheid bekend bij de afdeling Jeugd maar de inhoud ervan is niet precies bekend. De beleidsmedewerker geeft aan dat er misschien meer bekend is bij Onderwijs. Er is geen structureel overleg tussen de verschillende beleidsafdelingen waardoor ze niet op de hoogte zijn van elkaars activiteiten, plannen, doelstellingen. Geschiedenis speelt daar een rol in: afdeling Sport heeft altijd vrij autonoom geopereerd. Daar komt verbetering in, o.a. door Jong Amsterdam/Noord, maar dat is nog een lange weg. De communicatie tussen de verschillende gebieden is momenteel slecht.

Volgens de beleidsmedewerker Jeugd zou het heel goed zijn om structureel overleg te laten plaats vinden, geïnitieerd door de hoofden van de afdeling. Door elkaar te informeren ben je beter op de hoogte van trends en ontwikkelingen die spelen, waarop je beleid kunt afstemmen.

5.5 Conclusies

De situatie ten opzicht van het vorige meetjaar is vrijwel gelijk. De werkwijze is hetzelfde en het blijft onveranderd moeilijk om verenigingen te betrekken bij het organiseren van de sportbuurtclubs. Motivatie voor de verenigingen die meedoen, is het werven van jeugdleden.

Het project is sterk op de uitvoering gericht en dit heeft als voordeel dat er flexibel kan worden ingesprongen op de vraag.

Het contact met andere beleidsafdelingen is minimaal, waardoor er soms in de praktijk te weinig afstemming en samenwerking is. Sportbuurtwerk ontwikkelt als onderdeel van afdeling sport initiatieven om sportverenigingen vanaf volgend schooljaar actiever te informeren over, te betrekken bij en te ondersteunen in het kader van BOS-activiteiten.

6 Jeugd neemt de leiding in stadsdeel Westerpark

6.1 Voortgang

Jeugd neemt de leiding (JNL) is een leerwerktraject in de sport dat zich richt op risicojongeren van 12 tot ongeveer 20 jaar die weinig tot geen dagbesteding hebben en dreigen te ontsporen. Het belangrijkste doel van het project is jongeren terug naar school begeleiden door het bieden van werkervaring en educatieve vorming. De jongeren van JNL assisteren bij sportactiviteiten van het stadsdeel en krijgen de mogelijkheid om verschillende erkende cursussen en opleidingen te volgen, bijvoorbeeld RSL-A (Recreatie Sportleider Algemeen), Lifeguard, EHBO en BHV.

JNL is in februari 2007 van start gegaan. Van de 14 deelnemers die zich bij de eerste lichting hadden aangemeld zijn er uiteindelijk 4 doorgestroomd naar Junior Sportleider (JSL). Van deze 4 JSL's is er één doorgestroomd naar de ROC opleiding SCW, twee anderen zijn eveneens met een opleiding begonnen. De laatste gaat nog aan een opleiding beginnen. 5 Deelnemers zijn niet door de selectieprocedure gekomen en de overige 5 deelnemers zijn om verschillende redenen uitgestroomd.

JNL is in november 2007 gestart met een tweede lichting deelnemers. Op dit moment draaien er 8 jongeren (6 jongens, 2 meiden) mee. Hierbij zijn drie jongeren uit het afgelopen seizoen die bezig zijn met het afronden van de cursus.

De huidige projectleider is nieuw in deze rol, maar was tijdens de vorige evaluatie wel al actief binnen het project. Net als ten tijde van de vorige evaluatie is de projectleider zowel coördinator als uitvoerder. Een nieuwe ontwikkeling in de uitvoering van het project, is dat de begeleiding van de jongeren nu ook gebeurt door verschillende collega's van de projectleider. Dit zijn sportmedewerkers van het stadsdeel die verantwoordelijk zijn voor de uitvoer van de activiteiten waarbij de jongeren assisteren. Hierdoor heeft de projectleider meer tijd beschikbaar voor het coördineren van het project. Gedurende enige tijd heeft het project zich ook bezig gehouden met jongeren die niet direct tot de doelgroep behoorden. Jongeren die een te hoog niveau (ervaring) hadden om mee te doen aan het traject, werden ingehuurd om de jongeren van JNL te begeleiden. Deze jongeren bleken echter teveel aandacht en geld te kosten, waardoor het project zich nu weer alleen op de oorspronkelijke doelgroep richt.

6.2 Samenwerking tussen beleid en uitvoering

Op beleidsniveau is het hoofd van de afdeling Sport & Recreatie verantwoordelijk. Ook de uitvoering van het project is in handen van de afdeling Sport & Recreatie van het stadsdeel. De BOS-projectleider heeft veel contact met het afdelingshoofd van Sport en Recreatie. Afstemming met andere beleidsvelden loopt via het afdelingshoofd. De projectleider heeft alleen direct contact met andere beleidsvelden indien er op detailniveau zaken besproken moeten worden. De verhuizing van de afdeling S&R naar het gebouw waar ook onderwijs en welzijn zitten, heeft deze samenwerking vergemakkelijkt. Men weet elkaar nu beter te vinden.

Eerder is er contact geweest met het ROC om jongeren, indien zij interesse hebben, weer terug op school te krijgen. Op dit moment is er geen contact met het ROC, maar op het moment dat een deelnemer interesse heeft in een opleiding kan het eerder gelegde contact worden aangehaald.

De samenwerking met Randstad verloopt net als vorig jaar goed. Voor het begeleiden van activiteiten in Westerpark worden uitzendkrachten van Randstad ingehuurd. Wanneer de jongeren van JNL een deel van het traject doorlopen hebben, worden ook zij door Randstad ingezet.

Er is overleg met het Marcanti College (voortgezet onderwijs) over samenwerking. Recentelijk is afgesproken dat JNL gaat zorgen voor sportaanbod. Daarnaast is het de bedoeling dat het project op het college een plek krijgt als naschoolse activiteit/project, waarbij dezelfde doelgroep centraal staat als in het 'reguliere' project.

6.3 Relatie met sportverenigingen

Er is contact geweest met de lokale voetbalvereniging SDZ. In september 2008 gaat een pilot van start waarbij 2 deelnemers stage gaan lopen bij de club en een opleiding gaan volgen bij de KNVB. SDZ wil graag samenwerken met JNL. Zij leiden de jongeren op en kunnen hen tegelijkertijd ook inzetten.

6.4 Jeugdparticipatie

Participatie door jeugd is de kern van het project jeugd neemt de leiding. De jongeren worden als ingezet bij activiteiten van Westerpark Actief. Wanneer de jongeren een deel van het traject hebben doorlopen, worden zij ingeschreven bij uitzendorganisatie Randstad en als Junior Sportleider betaald ingezet bij activiteiten. De reacties op de jongeren zijn positief. De jongeren nemen initiatief en kunnen goed met kinderen omgaan. Daarnaast brengen de jongeren tegen het einde van het traject hun ervaring over aan jongeren die het traject net starten.

De beleidsmedewerker jeugd geeft aan niet betrokken te zijn bij de BOS-projecten. Er is weinig samenwerking tussen de verschillende afdelingen. Af en toe is er informatie-uitwisseling tussen de beleidsterreinen, maar daar blijft het bij. Hierdoor ontbreken directe communicatielijnen. Er is volgens de beleidsmedewerker weinig noodzaak om samen te werken, omdat het op dit moment ook goed gaat. Niettemin is zij vóór meer regelmatig overleg tussen teams Sport en Jeugd en het opzetten van structurele samenwerking (zie ook paragraaf 8.4).

6.5 Conclusies

Ten tijde van de vorige meting was het project net begonnen. Van de 9 deelnemers die toen aan het project deelnamen, zijn 4 doorgestroomd naar JSL. Deze 4 jongeren gaan of willen een opleiding volgen. Het begeleiden van de jongeren kost de projectleider erg veel tijd, waardoor weinig tijd overblijft voor de coördinatie van het project. Sportmedewerkers van het stadsdeel nemen nu een deel van de begeleiding op zich. Zowel op beleidsniveau als op uitvoeringsniveau ligt de verantwoordelijkheid bij de afdeling S&R. De beleidsmedewerker jeugd is niet betrokken bij het project. De projectleider heeft weinig contact met andere beleidsvelden.

Er is goed contact met Randstad. Het contact met het ROC wordt aangehaald op het moment dat jongeren een opleiding willen beginnen. Bij de vorige meting was het de bedoeling om dit jaar sportverenigingen bij het project te betrekken. Er is inmiddels contact geweest met een voetbalvereniging en vanaf komend schooljaar zullen deelnemers hier stage gaan lopen.

7 Kinderen in beweging met de sportbuurtclub in stadsdeel Westerpark

7.1 Voortgang

Het sportbuurtwerk in stadsdeel Westerpark organiseert sinds 2001 een sportbuurtclub voor kinderen uit groep 5 tot en met 8 van de basisschool. In het kader van het BOS-project is vanaf schooljaar 2007/2008 ook een sportbuurtclub (SBC) gestart voor de groepen 1 tot en met 4. Acht van de negen basisscholen in Westerpark deden al mee met de SBC voor groep 5 tot en met 8. Vanaf oktober 2007 doen vier basisscholen mee met de SBC voor kinderen uit groep 1 tot en met 4. Het doel van het project is het stimuleren van sport en bewegen in combinatie met een gezonde leefstijl voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 8 jaar. Het is de bedoeling dat alle kinderen van de scholen die meedoen – en uiteindelijk alle scholen in het stadsdeel- minimaal één keer per week meedoen aan de SBC. Er worden op dit moment 130 kinderen bereikt met het BOS-project.

De overige scholen zijn ook geïnteresseerd, maar een aantal waren aanvankelijk nog een beetje huiverig. De regelmaat in het aanbod en de sterke basis waarmee de SBC voor groep 1 tot en met 4 van start ging, hebben ervoor gezorgd dat scholen vertrouwen hebben in de nieuwe SBC. Vanaf september 2008 zullen er in totaal 5 scholen hieraan meedoen.

Het BOS project is al aan haar derde projectleider toe. De huidige projectleider was ten tijde van de vorige evaluatie net gestart. De BOS-projectleider heeft momenteel 24 uur per week beschikbaar voor de sportbuurtclub (aanbod voor groepen 1 tot en met 8). Dit betekent prioriteiten stellen. Prioriteit is om het huidige aanbod goed te laten lopen. Uitbreiding laat hierdoor iets langer op zich wachten.

7.2 Samenwerking tussen beleid en uitvoering

De projectleider houdt zich bezig met de coördinatie van het project. Ideeën rond visie en strategie van het project worden besproken met het afdelingshoofd Sport & Recreatie.

Ten tijde van de vorige evaluatie zaten Sport & Recreatie en de afdeling welzijn op verschillende locaties. De communicatie tussen de projectleider en de beleidsmedewerker onderwijs liep toen via het Afdelingshoofd Sport & Recreatie. Sinds een half jaar zijn beide afdelingen gevestigd in één pand. Hierdoor bestaat er nu een directe lijn tussen de projectleider en de beleidsmedewerker onderwijs en is er regelmatig contact over scholen. Bekend zijn met elkaar en fysieke nabijheid vergemakkelijken dit contact. De beleidsmedewerkers staan positief tegenover het BOS-project. Reden hiervoor is ondermeer dat het BOS-project bepaalde basisregels van het stadsdeel uitdraagt. Stadsdeel Westerpark werkt met Jong in Westerpark (JiW): een integraal onderwijs en jeugdbeleid. Een onderdeel hiervan is dat scholen, welzijns en sportvoorzieningen dezelfde basisregels hanteren. De SBC wordt afgestemd met portefeuille jeugd en portefeuille welzijn (valt jeugd onder). De portefeuillehouders in Westerpark staan achter de SBC. De projectgroep van Westerpark Actief is een operationele groep (met een vaste kern van uitvoerders en wisselend een aantal beleidsmedewerkers).

Deze projectgroep komt ongeveer eens per twee maanden bijeen. Voorheen was er ook een stuurgroep, maar deze is opgeheven toen Westerpark Actief een vaste basis kreeg.

De belangrijkste (uitvoerings) partners van het BOS-project zijn scholen en welzijnsorganisatie Ysterk (fusie tussen Welzijn Westerpark en Welzijn Binnenstad). Daarnaast is er contact met Netwerk 12-.

De projectleider heeft wekelijks contact met de schooldirecteuren en de vakleerkrachten van de deelnemende scholen. Een aantal keer per jaar schuiven het hoofd van de Afdeling Sport & Recreatie en de BOS-projectleider aan bij het directeurenoverleg. Dit loopt al een aantal jaar op deze manier. Ysterk ondersteunt bij activiteiten van de SBC en helpt bij het coördineren hiervan. Zo organiseert de BOS-projectleider een kookles en regelt Ysterk de locatie - een buurthuis - en de kokkin. Daarnaast is Ysterk verantwoordelijk voor de buitenschoolse opvang (BSO) in Westerpark. Er is maandelijks contact tussen de BOS-projectleider en de verantwoordelijke persoon bij Ysterk om de logistiek van de BSO kinderen en de thema's door te spreken. De begeleiding van de BSO haalt en brengt verschillende kinderen van de buitenschoolse opvang van en naar de SBC.

7.3 Relatie met sportverenigingen

Sportverenigingen zijn geïnteresseerd om te participeren in de activiteiten van de SBC. De motivatie van verenigingen om iets te betekenen voor de SBC heeft te maken met het werven van leden en meer naamsbekendheid en met maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De jaarlijkse toernooien (basketbal, volleybal en voetbal) worden in samenwerking met de betreffende vereniging georganiseerd. Een moeilijkheid bij het inzetten van trainers van sportverenigingen is dat de tijden van de SBC overeen komen met verenigingstijden. Hierdoor lukt het niet altijd om hen in te schakelen bij de reguliere activiteiten van de SBC. Daarbij willen de BOS-medewerkers voor de SBC niet afhankelijk zijn van vrijwilligers. Vrijwilligers hebben meestal niet genoeg tijd om zich structureel in te zetten. Zij kunnen wel ingezet worden voor kennismakingslessen en toernooien. Er lopen momenteel voorbereidingen voor uitbreidingen van de samenwerking met voetbalvereniging SDZ. Door Taekwondo School Amsterdam zijn kennismakingslessen georganiseerd. De trainer geeft dan les en de BOS-lesgever assisteert hierbij.

Er is vanuit de afdeling Sport & Recreatie contact met alle verenigingen in het stadsdeel (verenigingsondersteuning). Men is op de hoogte van elkaars aanbod. Verenigingen vragen BOS ook om ondersteuning bij activiteiten (materiaal en inzet van medewerkers bij bijvoorbeeld instuiven). 'Er is een wisselwerking tussen sportverenigingen en de SBC'.

Indien een leerling interesse heeft in een bepaalde sport geven de BOS-medewerkers gegevens van de sportvereniging door of leggen zelf contact met een sportvereniging. De doorstroom naar sportverenigingen wordt door sportverenigingen echter niet altijd structureel doorgegeven aan het stadsdeel. Dit zal in de toekomst worden opgenomen in het bestaande registratiesysteem. De BOS projectleider geeft hierbij wel aan dat de jongste leeftijdsgroepen in dit project (groep 1 en 2) niet altijd in aanmerking komen voor het aanbod van verenigingen.

Knelpunten

- De tijden van de sportbuurtclub komen niet overeen met de tijden dat verenigingstrainers zich zouden kunnen inzetten.
- Niet alle scholen hebben een gymzaal. Er is meestal wél een speelzaal aanwezig, maar dit heeft consequenties voor groeps grootte en materiaal.
- De SBC werkt met gediplomeerde lesgevers van het CIOS en de ALO. Het is moeilijk om rond het tijdstip van de SBC lesgevers te vinden. Dit komt ook omdat het niet mogelijk is om de docenten meer uren te geven. Tijdens de SBC worden een docent en een assistent ingezet. Het budget is niet toereikend om een docent plus assistent in stand te houden. Dit is echter wel nodig bij deze leeftijdsgroepen

Kansen

- Momenteel loopt op twee scholen een pilot, waarbij de SBC onderdeel is van dag/wijkarrangementen. Voor de begeleiding van de dagarrangementen worden mogelijk stagiaires van de Hogeschool van Amsterdam ingezet. Dit kan een oplossing zijn in de problemen rond de financiering van de begeleiding van de SBC.
- Kennismakingslessen en toernooien zijn in het bijzonder geschikt om verenigingstrainers incidenteel in te zetten.

7.4 Jeugdparticipatie

Jongeren die deelnemen aan het BOS project in Westerpark 'Jeugd neemt de leiding' worden ingezet bij reguliere alsmede speciale activiteiten van de SBC, zoals spelendagen en toernooien. Ze zijn dan naast de docent actief als assistent. De jongeren assisteren als onderdeel van hun lesprogramma bij deze activiteiten. Dit naar tevredenheid van de projectleider.

De beleidsmedewerker jeugd geeft aan niet betrokken te zijn bij de BOS projecten. Er is weinig samenwerking tussen de verschillende afdelingen. Af en toe is er informatie-uitwisseling tussen de beleidsterreinen, maar daar blijft het bij. Hierdoor zijn directe communicatielijnen niet aanwezig zijn. Er is volgens de beleidsmedewerker weinig noodzaak om samen te werken, omdat het op dit moment ook goed gaat. Niettemin is zij vóór meer regelmatig overleg tussen teams Sport en Jeugd en het opzetten van structurele samenwerking (zie ook paragraaf 7.4).

7.5 Conclusies

Er worden op dit moment 130 kinderen bereikt met de sportbuurtclub voor de groepen 1 tot en met 4. Scholen hebben vertrouwen in de nieuwe sportbuurtclub: komend schooljaar stijgt het aantal scholen van vier naar vijf scholen. De BOS-projectleider heeft veel contact met het afdelingshoofd Sport & Recreatie en ook met de beleidsmedewerkers onderwijs is regelmatig contact. Dat de SBC basisregels vanuit het stadsdeel gericht op jongeren uitdraagt, draagt bij aan een positieve houding van beleidsmedewerkers ten opzichte van het project. De beleidsmedewerker jeugd is niet bij het project betrokken.

Samenwerking met sportverenigingen vindt plaats bij toernooien en kennismakingslessen. De SBC wil bij reguliere activiteiten niet afhankelijk zijn van vrijwilligers, omdat zij over het algemeen te weinig tijd hebben voor een structureel aanbod. Financiën zijn wel een probleem. De inzet van zowel een docent als een assistent is noodzakelijk, maar kostbaar.

8 Gein, Bijlmer Centrum en Bijlmer Oost in BOS in stadsdeel Zuidoost

8.1 Voortgang

In stadsdeel Amsterdam Zuidoost lopen drie BOS-projecten: Gein in BOS, Bijlmer Centrum in BOS en Bijlmer Oost in BOS. Gein in BOS is gestart in 2006, in 2007 volgden Bijlmer Centrum in BOS en Bijlmer Oost in BOS. Voor deze laatste twee projecten is een extra projectleider aangetrokken.

De kern van de drie projecten komt overeen, namelijk door middel van samenwerking met scholen, buurthuizen, sportverenigingen en anderen die iets doen met sport, de sportactiviteiten meer op elkaar laten aansluiten en daardoor meer kinderen laten bewegen. Doel daarbij is de achterstanden op het gebied van sportparticipatie en gezondheid bij voornamelijk achterstandsjongeren tussen 6 en 19 jaar te verminderen. Ook zal de doorstroom naar sportverenigingen beter verlopen en zullen meer kinderen lid zijn van sportverenigingen.

Accentverschillen tussen de BOS-projecten ontstaan met name door verschil in lokaal aanbod aan accommodatie en sportaanbod en verschil in lokale initiatieven.

Ten opzichte van het vorige meetjaar is er weinig in opzet van de projecten veranderd. De nadruk ligt nog altijd op de uitvoering. Ook is het BOS-project nog altijd echt een project van de afdeling Sport. Wel is er een verschuiving wat betreft medewerkers geweest. De projectleider van Bijlmer in BOS is nu beleidsmedewerker Sport en voor haar in de plaats is er sinds januari 2008 een nieuwe projectleider werkzaam. De situatie rond Gein in BOS is ongewijzigd.

Voor gegevens over aantallen scholen, aantallen deelnemers, uitval en meetresultaten (gewicht etc.) verwijzen wij naar de evaluatie 2007 van het stadsdeel.

8.2 Samenwerking tussen beleid en uitvoering

De beleidsmedewerker Sport is ook coördinator sportbuurtwerk. Maandelijks bespreken de projectleiders van BOS de voortgang van BOS met de vier partijen die sportbuurtwerk in stadsdeel Zuidoost organiseren. Tijdens deze overleggen is er volop ruimte voor uitwisselen van ideeën. Deze partijen zijn naast hun sportbuurtwerkactiviteiten vaak ook nog actief via een eigen stichting, van waaruit ze zich inzetten voor naschools aanbod. Met de overige partijen die aanbod verzorgen, zoals sportverenigingen, is het contact meer ad hoc georganiseerd.

De drie BOS-projecten kennen één gemeenschappelijke projectgroep³. Deze projectgroep is voor het eerst in november 2007 en vervolgens nog een keer in mei 2008 bij elkaar geweest. Tijdens de bijeenkomsten komen zaken aan de orde als: de stand van zaken van de BOS-projecten, de resultaten van de nulmeting en de relatie met het sportplan van stadsdeel Zuidoost. Eén van de uitkomsten is dat betrokken partijen meer proactief doorgeven wat zij aan activiteiten organiseren, zodat de jaarkalender meer up to date gehouden kan worden en belangrijker dat er geen dubbeling (concurrentie) van activiteiten ontstaat. Het stadsdeel heeft ook een enquête⁴ afgenomen onder de aanwezigen over wat men van BOS vindt en hoe men de samenwerking ervaart. Enkele indrukken naar aanleiding van de bijeenkomst: men weet elkaar meer te vinden en men vindt samenwerking belangrijk. Opvallend feit is dat sportverenigingen het af laten weten bij dergelijke vergaderingen.

De beleidsafdelingen (jeugd, onderwijs) werken niet méér samen met de afdeling sport om de BOS-projecten te ondersteunen. De oorspronkelijk in het projectplan opgenomen ambtelijke stuurgroep zal na de zomer voor het eerst bij elkaar komen. Men heeft hiermee gewacht totdat helder was met welk doel er een stuurgroep in het leven zou worden geroepen. Doel van de stuurgroep zal vooral worden om taken en activiteiten af te stemmen met beleidsvelden als onderwijs, welzijn en jeugd- en veiligheid. Daarmee wordt overlap tijdig gesignaleerd en kunnen middelen (subsidiestromen) efficiënt worden ingezet. In de stuurgroep zullen vooral medewerkers van het stadsdeel zitting nemen.

Op dit moment onderhoudt de beleidsmedewerker Sport wel contacten met deze afdelingen, maar dit is incidenteel en men loopt daarom weleens achter de feiten aan.

8.3 Relatie met sportverenigingen

Momenteel werkt het stadsdeel samen met de volgende verenigingen: de judovereniging van sportschool Henny Plezier, FC Amstelland, Basketball Club 2000, Atletiekvereniging Continental en Stichting Coryo (martial arts).

Stadsdeel Zuidoost heeft in totaal circa 90 sportverenigingen. Slechts een klein deel daarvan, naar schatting 10-15, zijn redelijk geschikt om te kunnen participeren in maatschappelijke projecten, zoals het BOS-project. Een deel van deze verenigingen zit te ver weg (Geinburgia) of zit propvol (tennisvereniging), en kunnen om deze redenen niet deelnemen aan het project. Heel veel uitbreiding van samenwerking met verenigingen binnen de huidige omstandigheden, lijkt niet realistisch.

Noot 3 Deelnemers projectgroep: Sportbuurtwerk: Swazoom, Sciandri, St. Veilig Beheer Kraaiennest/ K-Zone Sports. Leerwerk Unit, Talent in Opleiding, Club 2000, Stichting Jeugdtennis Zuidoost, Global Start. Basisonderwijs: Brede School cluster DE buurt, Brede school cluster Kortvoort, Brede school cluster Geerdinkhof, Brede school cluster de 16^e Montessori en de Knotwilg, Brede school cluster de regenboog, de Ster en de Dumont, Open Scholengemeenschap Bijlmer (OSB), Augustinus College. Middelbare school: Scholengemeenschap Reigersbos. Sport: Continental Sport, Stichting Koryo, Fitness Centrum Marcha, FC Amstelland. DMO: J.I.B., Topscore. Overig: Big Move!

Noot 4 De uitkomsten van de enquête zijn ten tijde van dit onderzoek (mei/juni 2008) nog niet bekend.

Gein in BOS

In het projectgebied van Gein in BOS zijn geen op jeugd gerichte sportverenigingen gevestigd. Er wordt nog altijd veel samengewerkt met de sportschool van Hennie Pleizier, waar tevens een judovereniging is gevestigd. Bij deze judovereniging loopt het project Meedoen Allochtone Jeugd door Sport. Wanneer kinderen lid worden van de club loopt de contributie geleidelijk op, zodat zij pas na een jaar of twee de reguliere lidmaatschapsprijs betalen. De kinderen krijgen ook een judopak.

"Wij zijn benaderd door de projectleider 'Bos in Gein' om mee te doen in een BOS-project. Het feit dat we een commerciële organisatie zijn heeft er eerder voor gezorgd dat dit nog niet eerder is gebeurd. Zelf zijn we van mening dat we in feite als een sportvereniging functioneren doordat we er veel vrijwillige, onbetaalde tijd instoppen. De succesfactor in de samenwerking is dat we binnen sportschool Pleizier korte lijnen hebben en dat we in samenspraak met de projectleider BOS snel kunnen schakelen. Groot voordeel is natuurlijk ook dat we over een eigen accommodatie beschikken en dat er volop judoeraren zijn. We hebben genoeg mensen die overdag aanwezig zijn op de sportschool waardoor dat geen probleem hoeft te zijn. Wat ook een succesfactor te noemen is, is de bekendheid van onze sportschool bij de scholen en bij het stadsdeel. We zitten al 20 jaar in het stadsdeel en organiseren veel voor kinderen. We hebben een goede reputatie en dat versterkt de samenwerking. Er is veel goodwill aanwezig." (Hennie Pleizier, sportschoolhouder en voorzitter judovereniging Pleizier):

Nieuwkomer in BOS is honkbalvereniging Bantopa. Deze van oorsprong Antilliaanse sportvereniging wil meer jeugdleden en wil ook graag meer divers worden. Dit jaar heeft de vereniging meegedaan aan het BOS Brede School project en dit lijkt zijn vruchten af te werpen. Het aantal jeugdteams is gegroeid van 3 naar 7 jeugdteams.

Verder doet atletiekvereniging Continental sports mee om talenten te selecteren. Zij organiseren ook de 'Atletiek Scholen competitie'. Minder getalenteerde sporters kunnen doorstromen naar Fenix. Recent heeft de projectleider het initiatief genomen om een aantal gymnastiekverenigingen (FDO gym en gymnastiekvereniging Holendrecht) en de Nederlandse Gymnastiek Bond uit te nodigen in het kader van Gymkids. Gymkids is een project voor basisscholen om kinderen vooral goed te leren bewegen.

Een korfbalvereniging uit stadsdeel Oost-Watergraafsmeer wil les gaan geven op de scholen in Zuidoost. Ze hebben al veel leden uit Zuidoost.

Bijlmer (Oost en centrum) in BOS

In dit projectgebied heeft het stadsdeel in het kader van 'Meedoen allochtone jeugd' activiteiten opgezet onder de noemer 'Van school naar voetbalvereniging', in samenwerking met onder andere FC Amstelland en de Stichting Meer dan Voetbal. De KNVB heeft het project overgenomen van deze Stichting en financiert nu een deel van het project met middelen uit Meedoen Allochtone jeugd door sport. Belangrijke meerwaarde is dat de KNVB de voetbalvereniging ondersteunt met kader en ook kader opleidt voor de vereniging. De KNVB geeft ook voorlichting aan ouders over wat rechten en plichten zijn van lidmaatschap van een sportvereniging -betrokkenheid van ouders is een groot probleem in stadsdeel Zuidoost.

Alle kinderen die nog géén lid zijn van een sportvereniging mogen aan de activiteiten mee doen. De vereniging doet graag mee omdat zij meer (beta-

lende) jeugdleden willen aantrekken. Het eerste projectjaar heeft 20 leden opgeleverd. Voorheen deed FC Bijlmer ook mee, maar de velden van deze vereniging liggen te ver uit de buurt. FC Bijlmer verhuist op termijn (naar verwachting 2010) naar het nieuwe Bijlmersportpark en zal dan weer gaan participeren in naschoolse activiteiten.

In Bijlmer Centrum heeft verder Basketball Club 2000 kennismakingslessen verzorgd. In Bijlmer Oost zijn er diverse organisaties betrokken geweest bij de uitvoering van het aanbod, waaronder Fitness Centrum Marcha en Stichting Jeugdtennis Amsterdam Zuidoost, maar daaronder bevonden zich geen sportverenigingen.

Knelpunten

- Stadsdeel Zuidoost kampt al vanaf de start van de BOS-projecten met de aanwezigheid van relatief zwakke sportverenigingen binnen het stadsdeel. In deze situatie lijkt weinig verandering te komen, ondanks dat de tijd van veel verhuisbewegingen (in het kader van de herstructurering binnen het stadsdeel) nu voorbij is.
- Samenwerking initiëren en onderhouden met sportverenigingen vraagt veel energie en tijd van de projectleiders BOS. Zij bellen en e-mailen regelmatig met de verenigingen. Scholen hebben veelal al bestaande contacten met verenigingen, dan wordt daar gebruik van gemaakt. Met andere sportclubs moet eerst een vertrouwensband opgebouwd worden voordat zij ook daadwerkelijk een school aan een vereniging te koppelen. Het succes van de samenwerking wisselt. Het is een wankel evenwicht tussen tijdig afspraken maken, met als risico dat die uiteindelijk niet worden nagekomen en sportverenigingen in een (te) laat stadium betrekken, waardoor er geen kader voor handen is.
- Knelpunt is begeleiding bij het vervoer van school naar verenigingen. De organisatie die dit verzorgde is haar afspraken niet nagekomen en daar moet nu een oplossing voor gevonden worden. Dit stukje in het proces is namelijk essentieel om de kinderen op locatie buiten school te laten sporten.

Kansen

- Kansrijk is het initiatief van het stadsdeel om een Sportweek te organiseren in stadsdeel Zuidoost. Dit idee werd geopperd tijdens de laatste bijeenkomst van de projectgroep BOS. De bedoeling met deze sportweek is om alle schoolwedstrijden van verschillende sporten, zoals basketball, judo en atletiek, te concentreren in één week.

8.4 Jeugdparticipatie

Bijlmer Oost en Bijlmer Centrum

Van februari tot en met april dit jaar vond een negen weken durende cursus jeugd sportbegeleider (JSB) plaats voor jongeren vanaf 17 jaar. De jongeren krijgen les, geven elkaar sportles en sportbuurtwerkers geven presentaties over hun vak. De jongeren kwamen ondermeer van de Openbare Schoolgemeenschap Bijlmer (voortgezet onderwijs), waaronder een aantal uit de sportklas, en van het ROC. De meerderheid (17) van de 22 deelnemers heeft de cursus succesvol afgerond.

De gegevens van de geslaagden zijn verspreid onder de sportbuurtwerkers van het stadsdeel, zodat zij de jongeren kunnen benaderen voor begeleiding bij activiteiten. De projectleider is zelf een aantal keer bij de cursus aanwezig geweest. De jongeren vonden de cursus en de combinatie met zelf spor-

ten leuk. Naarmate de cursus vorderde ontdekten de jongeren mogelijkheden en betekenis van actief zijn in de buurt en werd verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkeld. Bij genoeg aanmeldingen gaat komend schooljaar een nieuwe cursus van start.

Het opzetten van een jeugdpanel dat het stadsdeel kan informeren over behoeften en over motivaties/achtergrond voor het al dan niet (bij een vereniging)sporten bevindt zich nog in de ideeënfase.

BOS in Gein

Dit BOS project richt zich niet op jeugdparticipatie.

In dit stadsdeel is er geen overleg tussen de afdeling jeugd en afdeling sport. De beleidsmedewerker Jeugd geeft aan dat de afdelingen hun beleid en activiteiten niet op elkaar afstemmen. De beleidsmedewerker Jeugd zegt wel te weten wat BOS in het stadsdeel Zuid Oost inhoudt. Er lijkt ook weinig initiatief te komen vanuit sport in de richting van toenadering. Vanuit Jeugd zal dat ook niet komen, hoewel ze naar eigen zeggen wel open staan voor verandering.

8.5 Conclusies

Motivatie voor sportverenigingen om mee te doen aan BOS is volgens het stadsdeel dat verenigingen op deze wijze jeugd kunnen interesseren voor hun vereniging. Die jeugd die ze op eigen kracht niet bereiken onder andere vanwege kader gebrek. Daarnaast kan sportbuurtwerk snel inspringen op trends en op die manier de jeugd laten sporten.

Stadsdeel Zuidoost ziet het belang in om met BOS in te zetten op doorstroom naar sportverenigingen. Men vindt sportverenigingen belangrijk voor de buurt. Maar tegelijkertijd heeft men ook twijfels of de traditionele vereniging het zal redden in Zuidoost, en lijkt professionalisering onvermijdelijk.

9 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk trekken wij conclusies op basis van de bevindingen van het onderzoek. Daarnaast formuleren wij een reeks aanbevelingen. Die aanbevelingen hebben met name betrekking op de rol die DMO kan spelen.

9.1 Drie jaar BOS in Amsterdam

BOS heeft als doelgroep jongeren van 4 tot 19 jaar met een aantoonbare achterstand op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen. De oorspronkelijke doelstelling van de BOS impuls is tweeledig: enerzijds wil men bij jongeren allerlei achterstanden wegnemen, anderzijds wil men de overlast in de buurt door deze jongeren tegengaan. Daarnaast is het de bedoeling dat er structurele samenwerkingverbanden ontstaan tussen buurt(organisaties), onderwijs en sportorganisaties. Naar deze samenwerkingsverbanden wordt ook wel verwezen als "de BOS-driehoek".

Vorig jaar zagen we dat in Amsterdam drie typen BOS-projecten lopen:

- 1 Sportbuurtclub: bij dit type wordt BOS-geld ingezet om een (bestaande) sportbuurtclub uit te breiden, of om een nieuwe sportbuurtclub op te richten. Doel is sportdeelname onder kinderen vergroten. In Westerpark, Noord, Zeeburg en Centrum wordt de BOS-regeling op deze manier ingezet op de deelnemende basisscholen.
- 2 Leer/werktrajecten: jongeren volgen een leerwerktraject, soms in samenwerking met een ROC. Doel is van straat halen van zogenaamde moeilijke jongeren en hen opleiden tot assistent sportbegeleider. In Oud Zuid/Oud West en in Westerpark lopen dergelijke projecten.
- 3 Opplussen: dit type BOS-projecten komt het meest voor en maakt gebruik van lopende lokale initiatieven op het gebied van sportstimulering, en breidt deze uit. Bijvoorbeeld: het project tussen- en naschoolse sport in Geuzenveld, maar ook in Zuidoost wordt de BOS-regeling gebruikt om bestaande sportactiviteiten zoals Jippie, JUMP-ip en Topscore uit te breiden.

De gemeente Amsterdam heeft nu ruim drie jaar ervaring met de verschillende BOS-projecten. In het navolgende vatten wij de resultaten van de analyse van de negen verschillende BOS-projecten samen.

9.2 Conclusies samenwerking tussen beleid en uitvoering

De samenwerking kan zich op drie verschillende niveaus afspelen:

Tussen de verschillende beleidsvelden (jeugd, onderwijs, sport)

Als er wordt gesproken over "samenwerking" binnen deze context wordt meestal bedoeld op het uitwisselen van informatie zoals het bespreken van de stand van zaken. Soms gaat het ook over het delen van doelstellingen en eventueel structureel integraal overleg.

In slechts een enkel stadsdeel wordt intensief samengewerkt tussen de verschillende afdelingen die met sport en jeugd te maken hebben. We constateren wel een lichte verbetering in de samenwerking op beleidsniveau tussen de beleidsmedewerkers sport en jeugd. Dit is echter niet dankzij het BOS project, maar vooral dankzij het "Jong Amsterdam" programma. Doelen uit dit programma worden door de afdeling sport overgenomen en BOS-doelen worden soms opgenomen in meerjarenplannen van de afdelingen sport en recreatie. Het Jong programma leidt dus tot meer samenwerking waarbinnen het BOS-project ook aan de orde komt.

De rol van de beleidsmedewerkers jeugd in de BOS-projecten is over het algemeen klein, ondanks het grote belang van jeugdparticipatie in de BOS-projecten. De beleidsmedewerkers jeugd kennen de BOS-projecten meestal alleen in grote lijnen, maar leveren geen actieve bijdrage. Volgens de meeste beleidsmedewerkers jeugd die wij gesproken hebben, is meer inbreng ook niet noodzakelijk omdat de BOS-projecten ook zonder hen goed lopen.

Tussen de stadsdelen

In twee Amsterdamse BOS-projecten participeren meerdere stadsdelen. We constateren dat in deze constructie altijd een stadsdeel trekker is - het stadsdeel waar de BOS-projectleider werkt - en de andere stadsdelen min of meer passief volgen. De beleidsmedewerkers sport van de 'volgende' stadsdelen zijn niet actief betrokken bij het BOS-project, maar volgen het project zijdelings.

Tussen uitvoering en beleid

De samenwerking tussen de BOS-projectleider en de beleidsmedewerker sport verloopt over het algemeen goed. De samenwerking houdt in dat de projectleider de beleidsmedewerker regelmatig 'bijpraat'. De beleidsmedewerkers sport vervullen geen actieve rol in BOS de BOS-projecten. Alle taken en verantwoordelijkheden zijn vanaf het begin bij de BOS-projectleider komen te liggen. Een voorbeeld is de gang van zaken rondom de outputevaluaties die aan DMO moesten worden aangeleverd. In principe is dit de taak en verantwoordelijkheid van de beleidsmedewerkers, maar in de praktijk hebben de projectleiders de evaluaties zelf opgesteld.

Een ander gevolg van de vrij passieve rol van de beleidsmedewerkers sport is dat het afgelopen jaar voorkwam dat BOS-projectleiders een gebrek aan steun hebben ervaren vanuit de beleidshoek en soms het gevoel hadden alleen te staan als zich moeilijke situaties voordeden.

Daarnaast heeft het verloop onder de BOS projectleiders en in mindere mate onder de beleidsmedewerkers sport invloed op de werkrelatie. Het afgelopen jaar wisselden vier van de negen de BOS-projectleiders van baan.

Stuur- en projectgroepen

Er zijn in het begin diverse stuur- en projectgroepen opgericht waarin allerlei betrokkenen participeerden. De stuurgroepen zijn allemaal opgeheven of gewoonweg niet meer bijeen geweest. Ze dienden dan ook vooral om de BOS projecten op te starten en te implementeren. De projectgroepen komen in meeste gevallen niet meer dan eens per jaar bijeen.

In stadsdeel Zuidoost, waar aanvankelijk geen project- of stuurgroepen waren opgericht, is men nu van plan een (ambtelijke) stuurgroep op te richten, omdat men activiteiten meer wil afstemmen om overlap te voorkomen. De stichtingen en verenigingen die zich in Zuidoost met sport en jeugd bezig houden realiseren zich namelijk steeds meer dat ze allemaal uit dezelfde vijver vissen en dat meer afstemming nodig is.

Conclusie

We constateren dat in de BOS-projecten geen verandering is opgetreden in de organisatie die de uitvoering voor haar rekening neemt. Net als vorig jaar worden de BOS-projecten gecoördineerd door de projectleiders. De taken en verantwoordelijkheden liggen geheel bij de projectleiders.

De BOS-projectleiders informeren de beleidsmedewerker sport over de voortgang, maar van een actieve sturing van de beleidsmedewerker sport is geen sprake. Project- en stuurgroepen komen over het algemeen ook niet meer bijeen. Van het ontstaan van een BOS-samenwerkingsdriehoek op beleidniveau is dus geen sprake. Er gloort echter licht aan de horizon: de vertaling van het 'Jong Amsterdam' programma naar 'Jong'-programma's op stadsdeelniveau geeft de beleidsmedewerkers die over jeugd, onderwijs en sport meer aanleiding om elkaar op te zoeken. Hieronder zetten wij de belangrijkste succes- en faalfactoren op een rij.

Succesfactoren

- Integrale programma's zoals "Jong Amsterdam" waardoor verschillende beleidsvelden gedwongen zijn om de tafel te gaan zitten.
- Als BOS-projectleider zelf initiatief nemen om het overleg van de afdeling jeugd bij te wonen.
- BOS-werkwijze borgen in meerjarenplannen van afdelingen.
- De fysieke nabijheid van collega's: "elkaar van gezicht kennen".
- In stadsdelen met een grote sportinfrastructuur kan een schakelfunctie tussen beleid en uitvoering als sportconsulent, sportmakelaar of beweegmakelaar de afstand tussen beleid en uitvoering overbruggen door zowel op uitvoerend (verenigingen!) als op beleidniveau contacten te onderhouden.

Faalfactoren

- Het verloop onder de beleidsmedewerkers sport.
- De betrokkenheid van de beleidsmedewerkers bij het BOS project.
- Meerdere stadsdelen die samen in één BOS-project participeren, betekent een extra complicerende factor. Het kost veel inspanning om ook op dat niveau samenwerking te bewerkstelligen.
- De communicatie tussen de beleidsmedewerkers die over jeugd en sport gaan.

9.3 Conclusies relatie met sportverenigingen

Lichte toename, vooral bestaande ingangen

Over het algemeen is de samenwerking met sportverenigingen sinds vorig meetjaar licht toegenomen. In een enkel stadsdeel zijn nieuwe verenigingen benaderd. De respons was laag. Voor het gros van de BOS-projecten worden bestaande ingangen bij bepaalde verenigingen gebruikt, en zijn in het kader van het BOS-project geen nieuwe verenigingen benaderd. Een ongewenst neveneffect hiervan is dat sommige verenigingen overbelast raken, terwijl andere verenigingen altijd aan de zijlijn staan (zie ook verderop onder 'kansen').

Meedoen

Het is merkbaar dat het project 'Meedoen allochtone jeugd' van start is gegaan. De BOS-projecten liften soms mee op dit project omdat ze gebruik maken van die verenigingen die de bonden al geselecteerd hebben voor Meedoen. Voor voetbalverenigingen geldt dat zij bijvoorbeeld kader en ma-

teriaal vergoed kunnen krijgen van de KNVB. Hiermee worden de belangrijkste knelpunten bij sportverenigingen overwonnen. In de Watergraafsmeer heeft de KNVB juist die voetbalverenigingen geselecteerd die wel wat nieuwe leden kunnen gebruiken. In de meeste gevallen worden echter de vitale verenigingen geselecteerd. Door een alliantie aan te gaan met zwakke verenigingen die wel wat nieuwe jeugdleden kunnen gebruiken, wordt de doorstroming gewaarborgd.

Motivatie

Sportverenigingen geven als reden voor hun participatie in BOS-projecten op dat ze hun maatschappelijke betrokkenheid willen tonen, ofwel "iets willen doen voor de jeugd en/of de buurt". Natuurlijk speelt ledenwerving ook een belangrijke rol. Verenigingen geven ook aan het belangrijk te vinden dat allochtone jongeren kennismaken met sport en het verenigingsleven. Daarnaast speelt het mogelijk positieve effect op de sociale veiligheid in de buurt van het sportpark een rol.

De gebruikelijke knelpunten

- Het gebruikelijke knelpunt is dat verenigingen onvoldoende vrijwillig technisch kader beschikbaar hebben, en dat de tijden van de activiteiten, vaak 's middags, niet overeenkomen met tijden dat vrijwilligers van verenigingen zich zouden kunnen inzetten.
- Sportbuurtwerk heeft gebrek aan tijd om sportverenigingen actief te benaderen. In stadsdeel Oud Zuid is de sportconsulent actief in het benaderen van sportverenigingen. Op die manier hoeft de BOS projectleider niet zelf op zoek te gaan.
- Een grote fysieke afstand tot de accommodatie van de vereniging is altijd een probleem. Het vervoer van groepen leerlingen leidt al gauw tot ingewikkelde logistieke operaties waar mee geworsteld wordt.

Nieuwe knelpunten

- Een klein aantal verenigingen (3 à 4 per stadsdeel) wordt belast met de uitvoering van alle sportstimuleringsprojecten omdat telkens opnieuw benaderd worden. Het komt zelfs al voor dat een vereniging hierom besluit een jaar lang niet mee te werken aan projecten.
- Trainers van sportverenigingen zijn over het algemeen gemotiveerde kinderen gewend. Zij missen soms de didactische kwaliteiten om een groep BOS-kinderen te leiden. In de praktijk staat een trainer van de sportvereniging daarom niet alleen voor groep of klas, maar wordt er een sportmedewerker vanuit het stadsdeel bij geplaatst. De inzet van zowel een trainer als een assistent is noodzakelijk, maar kostbaar. De verantwoordelijkheid voor de BOS-groepen ligt namelijk altijd bij stadsdeel/sportbuurtwerk.

Kansen

- De doorstroming vanuit BOS-projecten naar lidmaatschap van verenigingen is over het algemeen laag. Redenen die genoemd worden zijn dat ouders niet de financiële middelen hebben en onbekend zijn met het jeugdsportfonds, en dat ouders sport niet als een prioriteit zien. In buurten waar zich geen sportverenigingen bevinden is het oprichten en financieren van dependances van verenigingen een goede zet, in combinatie met de mogelijkheid om trainingslid te worden.

- Daarnaast kan de doorstroming toenemen als verenigingen hun PR verbeteren. Op de laatste dag van de activiteit een *flyer* aan de kinderen meegegeven is vaak niet voldoende. Verenigingsondersteuning kan verenigingen hierin helpen. De doorstroming neemt ook toe als de activiteit op de accommodatie van de verenigingen plaatsvindt in plaats van op school.
- Veel verenigingen kampen met overvolle jeugdafdelingen waardoor doorstroming niet mogelijk is. Een oplossing is dan allianties aangaan met verenigingen die een jeugdafdeling willen oprichten en/of plaats hebben voor nieuwe jeugdleden.
- Soms kan het werken juist sportverenigingen te benaderen waarvan het ledental afneemt en/of die nog geen jeugdafdeling hebben. Deze verenigingen willen soms ook maatschappelijk actief zijn maar zien de meeste projecten naar vitale verenigingen uitwijken. De keuze een zwakkere vereniging te betrekken in een BOS-project dient goed afgewogen te worden, omdat zwakke verenigingen vaak kampen met een tekort aan trainers.
- De BOS projectleiders geven aan dat sportbuurtwerk geen tijd heeft om sportverenigingen actief te benaderen voor BOS. In één stadsdeel (Oud Zuid) bestaat de functie "sportconsulent". De sportconsulent is de schakel tussen de BOS projectleider en de sportverenigingen. Zij neemt de BOS projectleider bijvoorbeeld mee naar sportverenigingen, zodat hij een ingang daar heeft en het BOS-project kan toelichten. Op die manier hoeft de BOS-projectleider niet zelf op zoek te gaan naar sportverenigingen.
- Het gebruikelijke knelpunt is dat verenigingen onvoldoende vrijwillig technisch kader hebben. Een oplossing kan zijn kader met een ALO opleiding inhuren via Randstad, maar daar ontbreken soms de middelen voor. Daarnaast kan een vergoeding voor de trainer een motiverende uitwerking hebben, zoals we ook in de evaluatie van vorig jaar constateerden. In de nabije toekomst hopen de BOS-projectleiders aanspraak te kunnen maken op combinatiefunctionarissen.

9.4 Conclusies jeugdparticipatie en samenwerking met beleidsveld jeugd

Bijna overal speerpunt

In de meeste BOS-projecten wordt actief ingezet op jeugdparticipatie. Jeugdparticipatie wordt op verschillende manieren bereikt: door jongeren op te leiden tot sportbegeleider door hen RSLA cursussen of een ROC opleiding te laten volgen, door jongeren een kickboxgala te laten organiseren, door kinderen uit groep 7 en 8 van de basisschool trainingen te geven om op Zoneparc schoolpleinen sport- en spelactiviteiten te begeleiden, enzovoorts.

In twee BOS projecten 'core business'

In twee projecten is jeugdparticipatie de *core business* van het project. Jongeren die deelnemen aan deze trajecten hebben intensieve begeleiding en *coaching* nodig van ervaren professionals. Professional (vaak een sportbuurtwerker) staat dan in meester-gezel verhouding tegenover de groep. Na afloop van het traject worden de jongeren nooit geheel zelfstandig ingezet, maar altijd als assistent, naast een ervaren trainer of sportbuurtwerker. Om deze jongeren zelfstandig in te zetten, is een vervolgopleiding nodig.

Ervaringen

Natuurlijk vallen altijd een aantal jongeren in de loop van het traject uit. In de BOS projecten waarin jeugdparticipatie het belangrijkste doel is, moet rekening gehouden worden met een uitval circa 50%. De groep die het haalt is echter goud waard: zij worden in hun eigen buurt actief als assistent sport- en spelleider. Het bereik van het activiteitenaanbod van sportbuurtwerk wordt daardoor ook groter.

De ervaringen die opgedaan worden met jeugdparticipatie zijn daarom over het algemeen positief. Jongeren 'groeien' in hun rol en fungeren vervolgens als een goed voorbeeld voor de kleine kinderen in de buurt. Sport is een effectief middel om deze doelgroep aan een startkwalificatie te helpen en/of weer naar school te laten gaan.

Kanttekeningen

- Bij leerwerktrajecten is het belangrijk de verwachtingen die in de groep deelnemers vooraf goed te bespreken. Het kan tot teleurstellingen leiden als jongeren denken dat ze na afloop van hun opleiding gegarandeerd een zelfstandige functie kunnen vinden in de sport. Het is dus belangrijk aan verwachttingsmanagement te doen.
- De jongeren die deelnemen aan jeugdparticipatietrajecten zijn over het algemeen ouder dan zestien. Jeugdparticipatie lijkt minder effectief als middel als de deelnemers heel jong zijn, of als het leeftijdsverschil tussen de deelnemers en de kinderen die ze moeten begeleiden te klein is. Jonge kinderen hebben moeite andere jonge kinderen aan te spreken op hun gedrag of spelletjes en regels aan leeftijdsgenoten te moeten leggen.
- Er doen nauwelijks meiden mee aan de BOS projecten die zich exclusief op jeugdparticipatie richten. In Westerpark doen dit jaar voor het eerst twee meiden mee. Volgend jaar zal duidelijk worden welke ervaringen daarmee worden opgedaan.

Beleidsmedewerkers jeugd in BOS

De rol van de beleidsmedewerkers jeugd in de BOS projecten is over het algemeen klein, ondanks het feit dat jeugdparticipatie een belangrijk onderdeel is van de BOS projecten. De beleidsmedewerkers jeugd kennen de BOS projecten meestal alleen in grote lijnen, maar leveren geen actieve bijdrage. Volgens de meeste beleidsmedewerkers jeugd die wij gesproken hebben, is meer inbreng van hun kant niet noodzakelijk omdat de BOS projecten ook zonder hen goed lopen. Sinds de stadsdelen actief aan de gang zijn gegaan met het 'Jong Amsterdam' programma, lijkt de communicatie tussen de verschillende beleidsmedewerkers die met jeugd en sport en onderwijs te maken hebben wel toe te nemen.

9.5 Aanbevelingen

We formuleren hieronder een aantal aanbevelingen ten aanzien van de rol van de beleidsmedewerkers sport, het betrekken van nieuwe sportverenigingen, en de rol van de beleidsmedewerker jeugd. We vroegen ons daarbij steeds af welke rol DMO kan spelen in het oplossen van de knelpunten.

Beleidsmedewerkers sport activeren

Op dit moment bevinden de BOS-projecten zich volop in de uitvoering. Het zwaartepunt ligt vanzelfsprekend bij de projectleiders. Komend jaar nadert het einde van de BOS-impuls voor een aantal projecten. Dat is een goed moment om alle beleidsmedewerkers sport bijeen te laten komen.

Deze bijeenkomst dient voor kennisuitwisseling en om samen actiepunten vast te stellen voor de toekomst. Vragen die daarbij leidend kunnen zijn: hoe kunnen we anticiperen op het aflopen van de BOS-subsidie? Waar willen we staan als de BOS-subsidie afloopt? Wat is daarvoor nodig? Wat is de rol van beleid daarin? In dit overleg kan DMO tevens aangeven welke verwachtingen er leven ten aanzien van de inzet van de beleidsmedewerkers. Het is in dat geval belangrijk dat DMO dan concreet aangeeft welke inzet zij van de beleidsmedewerkers sport verlangt.

Nieuwe sportverenigingen betrekken

Het betrekken van nieuwe verenigingen bij BOS gebeurt nog nauwelijks. BOS-projectleiders grijpen vaak op bestaande ingangen. Om de S in BOS te versterken kan het volgende gedaan worden.

Het is belangrijk om kinderen - die traditioneel weinig binding hebben met sportverenigingen - toe te leiden naar de sportclubs. De BOS-projectleiders zouden daarom prioriteit moeten geven aan het opbouwen van een duurzaam lokaal netwerk tussen scholen (de O in BOS) en sportclubs (de S in BOS).

Uit onze bevindingen en uit ervaringen die nu met "Meedoen allochtone jeugd" worden opgedaan in andere gemeenten met kennismakingslessen en naschools sportaanbod, blijkt dat sportverenigingen wel degelijk maatschappelijk actief willen en kunnen zijn in projecten op scholen, mits hun trainers een vergoeding ontvangen voor de tijd die zij erin steken.

Het is belangrijk dat er niet alleen maar "gehaald" wordt bij sportverenigingen, maar ook iets "gebracht". Een structurele samenwerking met een school in de buurt kan een sportvereniging veel opleveren: onder andere ledenwinst en goodwill. Het is dan ook zaak dat sportverenigingen actief benaderd worden door de BOS-projectleiders.

DMO kan daarbij van dienst zijn, omdat binnen verenigingsondersteuning en bij de sportcoördinatoren van DMO veel kennis aanwezig is over de verenigingen en de projecten (Topscore, Jippie, JUMP-in) waarin wordt samengewerkt met scholen en verenigingen. DMO/verenigingsondersteuning kan de BOS-projectleiders bijvoorbeeld adviseren een afgewogen keuze te maken welke verenigingen zij het beste kunnen benaderen voor hun projecten.

Misschien is het zelfs mogelijk een specifieke verenigingsondersteuner te koppelen aan een BOS-project. DMO kan tenslotte aandacht besteden aan de BOS-projecten middels de nieuwsbrief of op de website.

BOS-projecten kunnen tot slot veel meer dan nu het geval is profiteren van andere projecten zoals Topscore, Meedoen allochtone jeugd en (komend jaar) de pool met combinatiefunctionarissen.

Beleidsmedewerker jeugd betrekken

Op dit moment worden binnen de BOS-projecten waardevolle ervaringen opgedaan met jeugdparticipatie door sport. Sport als middel blijkt een effectief middel om jongeren op het rechte pad te brengen en te houden. DMO zou kennisuitwisselingssessie kunnen initiëren om deze ervaringen te delen met de beleidsmedewerkers jeugd. Aan de andere kant zou DMO de beleidsmedewerkers sport kunnen stimuleren om sport op de kaart te zetten binnen het beleidsveld jeugd.

De projecten waar jeugdparticipatie een belangrijke plaats inneemt zouden na het aflopen van de BOS-subsidie samen met jeugd kunnen worden opgepakt. Ditzelfde geldt voor de BOS-projecten waarin de sportbuurtclub wordt uitgebreid. Deze zouden samen met onderwijs kunnen worden voortgezet. Hierin zou ook kunnen worden aangesloten bij het Jong programma.

Bijlagen

Bijlage 1 Lijst van geïnterviewde personen

Beleidsmedewerkers

Kiki Lauterslager	Beleidsmedewerkster Sport	Centrum
Lisette Schiltmans	Beleidsmedewerker Sportstimulering	Oost/WGM
Melanie Serrao	Beleidsmedewerker Jeugd&Onderwijs	Zeeburg
Tessa van Rijsinge	Sportconsulent	Oudzuid
Marieke de Waard	Beleidsmedewerker Sport	Geuzenveld-Slotermeer
Frans Vlietman	Afdelingshoofd Sport & Recreatie	Westerpark
Tanya Zwart	Beleidsmedewerker Sport / Coördinator	Zuidoost
Hanneke Ederveen	Beleidsmedewerker	Oud West
Gerrit Stegehuis	Beleidsmedewerker Sport	Noord
Tessa van Rijsinge	Sportconsulente stadsdeel Oud Zuid	Oud-Zuid

Projectleiders

Joost Hartman	Projectleider "Stadssector Oost"	Ce/OWGM/Zee
Mohammed Jaouna	Projectcoördinator "Jeugd Neemt de Leiding "	Westerpark
Renee Witteveen	Projectleider "(Kinderen in Beweging met de) Sportbuurtclub"	Westerpark
Jan Focke	Projectleider "Gein in BOS"	Zuidoost
Robbert Stuut	Projectleider "Bijlmer Oost/Centrum in BOS"	Zuidoost
Erwin Remy	Projectleider "Werk aan de Winkel"	Oudzuid
Chantal Hazelaar	Teamleider SPARK & projectleider "Tussen- en Naschoolse sport"	Geuzenveld-Slotermeer
Mark Vlaar	Projectleider "Sportbuurtclubs en ouders"	Noord

Verenigingen

Karin Bindels	Secretaris Voetbalvereniging Overamstel	Oost-Watergraafsmeer
Henny Pleizier	Eigenaar judoschool Pleizier	Zuid-Oost

Beleidsmedewerkers Jeugd

Wies Daamen	Beleidsmedewerker Jeugd	Centrum
Jona Huppés	Beleidsmedewerker Jeugd	Noord
Petra Rondhuis	Beleidsmedewerker Jeugd	Geuzenveld/Slotermeer
Marianne Heesen	Beleidsmedewerker Jeugd	Oost-Watergraafsmeer
Maura Timmer	Beleidsmedewerker Jeugd	Westerpark
Guido Kroon	Beleidsmedewerker Jeugd	Zeeburg
Guno Nimmermeer	Beleidsmedewerker Jeugd	Zuid Oost

Bijlage 2 Memo DMO

Memo

Aan beleidsmedewerkers Sport en projectleiders BOS-impuls

Van Molly Stam
Doorkiesnummer 020 5522331
E-mail m.stam@dmo.amsterdam.nl

Datum 29 oktober 2007
Onderwerp Evaluatie BOS-impuls 2008, uitgevoerd door de DSP-Groep

Geachte collega,

De DSP-groep heeft de afgelopen twee jaren voor ons de proces-evaluatie BOS-impuls uitgevoerd. U heeft de rapportage hiervan deze week ontvangen: "BOS uit de startblokken 2007, resultaten tweede meetjaar 2007." In het eerste jaar was het noodzakelijk ook veel aandacht te besteden aan de inhoud van de activiteiten, aangezien de projectleiders vooral daarmee aan de slag zijn gegaan maar de gegevens niet systematisch voor handen waren. (Het invullen van de projectenbank sport en bewegen was nog niet opgepakt.)

In het tweede evaluatiejaar is geprobeerd meer duidelijkheid te krijgen over de onderliggende processen op basis waarvan samenwerking tussen de partijen die genoemd zijn in het projectplan tot stand komen en de wijze waarop de ontwikkelde structuren bijdragen aan het behalen van de gestelde doelen. Uit deze tweede evaluatie moeten we constateren dat er weinig sturing plaatsvindt.

De projectleiders zijn vooral bezig met het organiseren van activiteiten, en er is nauwelijks succes in het betrekken van verenigingen. Vanuit het sportbeleid in het stadsdeel is er geen duidelijke periodieke toets op de inhoud en ontwikkeling van het project.

Ook blijkt dat de beleidsvelden jeugd en onderwijs nauwelijks betrokken zijn bij de BOS-impulsprojecten.

We hopen dat de evaluatie in 2008 een positiever beeld zal laten zien, alle projecten draaien dan zo goed als twee jaar (of meer) en we mogen wel verwachten dat er dan ook meer aandacht zal zijn voor de hierboven beschreven punten.

Om de beleidsambtenaar en de projectleiders beter voor te bereiden op de evaluatie hebben we de speerpunten voor 2008 in de evaluatie alvast voor u op papier gezet. Hiermee hopen we te bereiken dat u vanuit uw projectplan en de huidige organisatie bewust en kritisch kijkt naar uw eigen projectdoelen, datgene wat tot nu toe gerealiseerd is en wat er nodig is om het projectplan geheel tot uitvoering te brengen.

BOS evaluatie (3e meetjaar, 2008) door DSP-groep

Komend evaluatiejaar zullen naar aanleiding van de bevindingen in het tweede meetjaar de accenten liggen op de volgende drie punten:

1. De samenwerking tussen beleid en uitvoering.
2. De relatie met sportverenigingen
3. Jeugdparticipatie.

Onderstaande vragen zullen aan de BOS projectleiders en andere respondenten worden voorgelegd.

1. Samenwerking beleid-uitvoering (afstemming en sturing)

Hoe verloopt jaarlijks de samenwerking tussen de BOS-partners?

Is er verandering opgetreden in de organisatie die verantwoordelijk is voor de coördinatie in de uitvoering?

Hoe werken de beleidsafdelingen met elkaar samen om de BOS-projecten te ondersteunen, en welke succes- en faalfactoren doen zich daarin voor? Hoe zijn taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering van de projecten verdeeld onder de BOS partners?

2. Relatie met sportverenigingen

Welke knelpunten doen zich voor in de beoogde samenwerking met sportverenigingen en hoe worden die aangepakt?

Welke (succes)factoren bevorderen de beoogde samenwerking met sportverenigingen?

Welke motieven spelen een rol bij sportverenigingen om te investeren in BOS-projecten?

3. Jeugdparticipatie

Spelen jeugdigen zelf ook een rol in de organisatie van BOS-projecten, en welke ervaring wordt daarmee opgedaan?

Wordt er samengewerkt met de portefeuille jeugd? Waarom wel/niet?

De komende onderzoeksperiode is april en mei 2008. Begin juni volgt een expertmeeting, en rond eind juni het rapport.

Met vriendelijke groet,

Molly Stam
hoofd team Programma's
afdeling Sport